

Izhaja vsak dan s jutraj razven
v ponedeljkih in dnevih po
praznikih. Posamezna številka
Din 1st., lanskoltna 2st.; me-
sečna naročnina Din 20st., za tu-
jino 30st., Uredništvo v Ljub-
ljani, Gregorčičeva 23. Telefon
uredništva 30-70, 30-69 in 30-71

Jugoslovan

Rokopisov ne vračama
Oglas po tarifi in dogovoru

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-63,
Podružnica v Mariboru, Alek-
sandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. šek. rač. Ljubljana 15.621.

Št. 160

Ljubljana, sreda, dne 15. julija 1931

Leto II.

Gospodarski polom v Nemčiji
Pretekli teden je predsednik nemške državne
banke dr. Luther obiskal London in Pariz, da
bi izposloval nujno pomoč za odvrnitev poloma.
Na sliki vidimo dr. Luthra (levo) in nemškega
poslanca v Londonu von Neuratha, ko zapu-
ščata poslaniško poslopje.

Deputacija iz Velesa pri Nj. Vel. kralju

Beograd, 14. julija. I. Danes dopoldne je Nj.
Vel. kralj sprejel 109 Velesanov, ki so prišli v
Beograd, da se poklonijo vladarju. Kralj je
Velesane sprejel v salonu starega dvora. V
imenu Velesanov je kralja pozdravil veleški
župan Živković, ki se mu je kralj s toplimi be-
sedami zahvalil. Za Živkovičem je govoril še
g. Ljevaković. Kralj se je nato razgovarjal z
Velesani in jim stiskal roke. Avdijenca je tra-
jala nad 1 uro. Nocoj so Velesani odpotovali
nazaj.

Henderson v Parizu

London, 14. julija. AA. Zunanji minister Hen-
derson je odpotoval danes v Pariz. V četrtek
odpotoje v Berlin, kjer se sestane z ministr-
skim predsednikom Macdonaldom.

Novo podaljšanje trgovske pogodbe z Avstrijo

Beograd, 14. julija. AA. Trgovski provizorij
z Avstrijo, ki bi potekel 16. t. m., je podaljš-
an do 20. t. m.

Grčija proti moratoriju

Atene, 14. julija. n. Uradno poročajo, da je
grška vlada sklenila zavrniti Hooverjev načrt
o moratoriju za Nemčijo. Posebno noto bo za-
stopnik grške vlade izročil banki za mednarod-
na plačila. Grčija sicer ni nasprotna mora-
toriju kot takemu, ne more pa sprejeti mora-
torija za vzhodne reparacije.

London, 14. julija. n. Venizelos je prispel v
London. Tu se namerava sestati s člani vlade
in angleškimi finančniki, da se z njimi po-
meni o Hooverjevem načrtu o moratoriju za
Nemčijo. Danes popoldne sta grškega ministr-
skega predsednika sprejela Henderson in Mac-
donald.

Otvoritev španske konstituante

Madrid, 14. julija. AA. Danes se je sestala
kočno po treh mesecih proglasitve španske re-
publike k prvi seji narodna ustavodajna skup-
ščina. Za predsednika so izvolili znanega uče-
njaka socialista prof. Besteiro. Ustavodajna
skupščina se je konstituirala na tajni seji že v
ponedeljek ponoči. Odobrila je predlog, naj
dnevne seje ne trajajo več kot pet ur. Poslanci
bodo prejeli mesečno tisoč pezet. Govorili
bodo lahko samo 30 minut.

Mednarodna žitna trgovina

Beograd, 16. julija. AA. Odbor za organiza-
cijo izvoza v Londonu predlaga, naj se uredi
mednarodna služba, ki bi dajala pojasnila o
vseh vprašanih mednarodne žitne trgovine.

Šahovska olimpijada v Pragi

Praga, 14. julija. AA. Vseče partije prvega
in tretjega kola so se danes odigrale in nato
se je jutraj nadaljevalo četrto kolo, popoldne
pa se je začelo peto kolo šahovske olimpijade.

Praga, 14. julija. AA. Na damskem turnirju,
ki se vrši istočasno s šahovsko olimpijado, ima
Miss Menšikova dozdaj 2 točki, ge. Wolf in
Klamat, ki se borita za Avstrijo, po eno točko,
Nemka Kengi in Švedka Trest pa sta še brez
točke.

Naraščajoča panika v Nemčiji

V Berlinu in po vseh nemških mestih splošen naval na banke — »Hooverjev načrt
je olajšal državno gospodarstvo, a povzročil privatnemu ogromno škodo« — Pomoč
reparacijske banke ne bo zadostovala

Berlin, 14. julija. AA. Vest o polomu
Danat-Banke je učinkovala kakor eksplo-
zija bombe. V Berlinu in po vseh nemških
mestih je nastal run na blagajne bank in
hranilnic. Vlagatelji so zahtevali svoje
vloge. Kmalu je nastalo pomanjkanje go-
tovine in zavodi so morali racionalizirati
izplačila. Vest o polomu Danat-Banke, o
runu na denarne zavode in o ukinjenju
borznih poslov za dva dni je napravila na
inozemstvo globok vtis. V mnogih krogih
se boje za posledice, v inozemstvu pa ven-
darle prevladuje naziranje, da bo državna
vlada obvladala položaj.

Apel nemške vlade

Berlin, 14. julija. AA. Državna vlada je
objavila razglas deželnim vladam, v ka-
terem jih poziva, naj v tem težkem času
ohranijo mirno kri in zaupajo v vladne
odločitve. Hooverjev načrt je olajšal državno
gospodarstvo, vendar pa je povzročil pri-
vatnemu gospodarstvu ogromno škodo.
Inozemstvo je umaknilo iz Nemčije mili-
jardne kratkoročne kredite, ker je sma-
tralo, da je položaj v Nemčiji slab. Še dan-
es inozemstvo odteguje svoje kredite.
Vlada bo imenovala v Danat-Banko svoje
zaupnike. Polom banke niso povzročile
nezakonite mahinacije in je zavod posloval
v zmislu pravil.

Izjava ravnatelja Danat-Banke

Berlin, 14. julija. AA. Glavni ravnatelj
Danat-Banke dr. Jakob Goldschmidt je iz-
javil novinarjem, da so znašali 30. maja
skupni krediti banke 2-7 milijard mark.
V zadnjem času so kreditorji vzeli iz za-
voda 650 milijonov. Po 1. maju so morali
nemški denarni zavodi vrniti okrog 2 mi-
liardi mark. Od tega je plačala Danat-
Banka sama eno tretjino. Naval kreditor-
jev na banko pa pripisuje dr. Goldschmidt
predvsem vestem, ki so začele krožiti v
inozemstvu o slabem položaju banke. Naj-
več škode je zadala banki vest o polomu
severno-nemškega koncerna volne, pri ka-
terem je Danat-banka izgubila velike
svote. V soboto so delnice zavoda notirale
še 1:25 na borzi.

Pomoč banke za mednarodna plačila

Berlin, 14. julija. AA. Predsednik nem-
ške narodne banke dr. Luther je včeraj
dopoldne odletel v Basel, kamor je prispel
popoldne. Takoj po prihodu je stopil v
stik z vodstvom mednarodne banke za re-
paracijska plačila in predsedniki tamkajš-
njih velikih bank, katerim je orisal pre-
karen finančni položaj Nemčije. Malo po
polnoči je dr. Luther spet odpotoval iz

Basla v smeri proti Frankfurtu, odkoder
odpotoje z letalom v Berlin.

London, 14. julija. AA. Upravni svet
banke za mednarodna izplačila je zasedal
včeraj nepretrgoma 12 ur. Seja je končala
okoli polnoči.

Objavili so komunikate, ki pravi, da bo
banka z vsemi sredstvi, ki so ji na razpo-
lago, pomagala Nemčiji. Komunikate ima
to-le vsebino:

»Upravni svet je vzel na znanje poro-
čilo dr. Luthra o gospodarskem položaju
v Nemčiji in o zadovoljivem stanju nje-
nega gospodarstva in financ kljub sedanj
krizi, ki je imela za posledico odpoved
kratkoročnih inozemskih kreditov. Nemška
vlada je zaprosila razne vlade za finančno
pomoč. Upravni svet je mnenja, da se
mora Nemčiji pomagati, in je pripravljen
to storiti z vsemi sredstvi, ki so na razpo-
lago osrednjim bankam. Medtem pooblašča
upravni svet predsednika reparacijske
banke, da v sporazumu s prizadetimi za-
vodi obnovi rediskomptni kredit nemški
državni banki. To pomenja, da je bil po-
daljšani nemški državni banki kredit 100
milijonov dolarjev in da bo reparacijska
banka sodelovala pri povečanju tega kre-
dita za eno četrtino.«

Proglas socialnih demokratov

Berlin, 14. julija. d. Načelstvo, parlamen-
tarna frakcija in kontrolna komisija so-
cialno-demokratske stranke so danes skle-
nile, izdati na nemški narod proglas, v
katerem opozarjajo na poostreitev krize in
izjavljajo, da ni propadlo marksistično
slabo gospodarstvo, temveč kapitalistični
sistem. Kapitalistično podjetništvo kliče
sedaj na pomoč inozemstvo, toda velik del
tega podjetništva je plačal usodepolno vo-
lilno zmago Hitlerjeve reakcije v septem-
bru preteklega leta in z vsemi sredstvi
do danes pospeševal kredit ubijajoče po-
četje hitlerjancev. V uri največje nevar-
nosti poziva manifest socialno-demokrat-
ske stranke, da se narod odločno odvrne
od te politike. Manifest dalje izjavlja, da
je izdatna zunanja pomoč zelo potrebna.
Zato pa je potrebna zunanja politika spo-
razumevanja, ki ni obremenjena z izzival-
nimi paradami sovražstva in ki se tudi ne
ozira na prazne prestižne potrebe. Pro-
glas se končuje s pozivom, naj se nemški
narod po načrtu loti miroljubnega sode-
lovanja.

Rovarjenje komunistov in nar. socialistov

Berlin, 14. julija. AA. Komunistična par-
lamentarna frakcija je pozvala predsed-
nika državnega zbora, da glede na kata-
strofalno zaostreitev nemškega gospodarske-

ga položaja, ki se posebno kaže v polomu
banke Danat in cele vrste drugih velikih
koncernov, takoj skliče parlament na za-
sedanje. Parlament naj bi se otvoril v če-
trtek. Iz istih razlogov zahtevajo nacio-
nalni socialisti sklicanje senjorskega
sveta.

Odmevi krize v Londonu

London, 14. julija. AA. Tukajšnji gospo-
darski in politični krogi zasledujejo z ve-
likim zanimanjem težko gospodarsko kri-
zo, ki je izbruhnila v Nemčiji. Na vče-
rajsnji borzi je marka zelo padla in sicer
od 20:65 na 27 mark za angleški funt. Po-
poldne se je nekoliko popravila. Nemška
kriza je tudi znatno oslabilala efektni trg.
Tečaji delnic so precej padli. Ves dan so
z veliko napetostjo pričakovali poročilo iz
Basla, kjer je zboroval upravni svet ban-
ke za mednarodna izplačila. Iz Basla po-
ročajo, da je predsednik nemške državne
banke Luther predložil upravnemu svetu
reparacijske banke načrt za obnovo nem-
ških financ. Proučili so ga strokovnjaki.

Resne bojazni v Ameriki

Newyork, 14. julija. AA. V tukajšnjih
finančnih krogih presoja položaj Nem-
čije sila kritično in pravijo, da je ta po-
ložaj resen tudi po sklepih mednarodne
banke za reparacije. Bančniki so mnenja,
da bi tudi obnovljeni krediti ne zadostali
Nemčiji, da poravna vse svoje obveze. V
poučenih krogih pa so mnenja, da sta Pa-
riz in London tako tesno spojena z usodo
Nemčije, da se bosta po vsej priliki spo-
razumela glede podpore Nemčiji.

Vprašanje političnih garancij in Anglija

London, 14. julija. AA. »Manchester
Guardian« zanikuje vest, da se je angle-
ška vlada pridružila francoski vladi v
vprašanju političnih pogojev za finančno
pomoč Nemčiji. List pravi, da je angleška
vlada sprejela Hooverjev načrt brezpogojno
in takoj in da je edina izjavila, da želi,
naj stopi predlagani moratorij takoj v ve-
ljavo. Obvestila je banko za mednarodna
izplačila, da se odreka za ta mesec repara-
cijam.

Res pa je, da bi angleška vlada pozdra-
vila ustavitev gradnje nemške križarke.
Nemčija bi tako pokazala, da je za strogo
varčevanje, za razorožitev in za spravo s
Francijo. Zunanji minister Henderson bo
to stališče angleške vlade pojasnil nemški
vladi, ko pride v petek v Berlin.

Valute so bile na borzi mirne brez po-
sebnih izprememb. Nemška marka je trd-
na pri 21:50 mark za funt. V efektnih ni
bilo prometa, ker so vsi pričakovali na-
daljnih vesti iz Pariza, Berlina in Basla.

Nemčija mora spoštovati tudi vzhodne meje

Poljski tisk soglasno odobrava zahteve Francije po političnih garancijah — Dolžnosti
Nemčije napram ideji miru

Varšava, 14. julija. AA. Pat poroča: Kar
se tiče pogojev, ki jih stavljajo velike sile
za podelitev finančne podpore Nemčiji, ve-
čina listov naglašja, da se ne daje ta pod-
pora toliko radi Nemčije same, temveč
predvsem radi ohranitve miru, ki je po-
treben vsemu svetu. Skoraj se bo izvedelo
tudi to, da ni vprašanje reparacij povzročilo
gospodarske krize v Nemčiji, temveč je ta
kriza prišla od tod, ker je Nemčija s svojim
postopanjem popolnoma uničila zaupanje
sveta. Zato je vsekakor dolžnost Nemčije,
da napravi vse potrebno, da to popravi.
Če Nemčija ne da garancij, potem je to
jasen dokaz, da hoče samo obnoviti kata-
strofalno leto 1914. Ves svet pa zahteva
mir za vsako ceno ter ga hoče ohraniti.
Zato so garancije potrebne in zato jih od
Nemčije zahtevajo. Mednarodni svet ne
more dati več takih žrtv, da okrepi polo-
žaj Brüninga, kot jih je dal, da je učvrstil
položaj Stresemanna.

Varšava, 14. julija. AA. Glasilo nezavis-
nih cionistov komentira Hooverjev načrt.
Nemška vlada, pravi list, težko čaka po-
sledic, ki jih bo imela njegova realizacija.
Mislijo, da bodo rezultati pokazali, kako

se bo gospodarska kriza v Nemčiji radi
moratorija znatno omilila. Nekateri pa
mislijo, in to predvsem nacionalisti, da se
bo gospodarska kriza navzile moratoriju
poslabšala. Nacionalisti mogoče celo s tem
računajo, ker bodo tedaj imeli strašno v
bankrotu Nemčije in v komunističnem na-
valu. »Kurier Varšavski« komentira na-
stop predsednika državne banke dr. Luthra
in pravi, da se je vrnil iz Pariza praznih
rok, ker zavisi od Francije mednarodno

posojilo Nemčiji, Francija pa stavi tudi po-
litične pogoje. Predvsem Francija zahteva,
da Nemčija ne sabotira versajske pogodbe
in da jamči za integriteto poljske meje.
Nemčija mora spoštovati vzhodne meje
enako kot zapadne in dati za to garancije.
Karakteristično je, da tudi angleški tisk,
ki je Nemčiji naklonjen, kakor Manchester
Guardian, zahteva isto ter se obrača na
Nemčijo, naj nikar ne ogroža svetovnega
miru.

Stimson posreduje med Francijo in Italijo

Ameriški zunanji minister prinese v Pariz nove italijanske
predloge

London, 14. julija. n. Angleški tisk na-
glašja, da sta Mussolini in Stimson v Rimu
govorila o razorožitvi. Značilno je, da je
ob istem času zasedala komisija ministrov,
ki ima nalogo sestaviti razorožitveni na-
črt. Ta načrt bo fašistična vlada predložila
še pred sestankom mednarodne razorožit-
vene konference poedinim velesilam. Po

vesteh iz Rima bo baje Stimson posredo-
val med Francijo in Italijo tudi zaradi po-
morskega problema, ker med vsemi pe-
timi morskimi velesilami sporazum še
vedno ni dosežen. Pravijo celo, da bo
Stimson prinesel v Pariz nove italijanske
predloge o tem vprašanju.

Bankrot Nemčije

Berlin, dne 13. julija.

Temu, kar se v Nemčiji zadnji čas godi, bi se po pravici lahko reklo: klicanje vrage — državnega bankrota. Pa ne takšnega bankrota, kakršnega je bila Nemčija v dobi povojne inflacije umetno izzvala — današnji bankrot je vladin in vsemu gospodarstvu prišel čez glave. Do bankrota pa je tudi moralo priti po vseh onih napakah, ki so jih Nemčija in z njo njene državne banke delale že ves čas od prevrata in ki so se vse gnale za enim samim ciljem: opehariti Francijo in njene zaveznike za vojne dolge in reparacije.

Nemčija se je še tisti dan, ko je bila svetovna vojna končana, začela pripravljati in urejati na to, da ne bo plačala. Denar se je metal skozi okno in to tako državni kakor zasebni denar, gradile so se palače, vile, železnice, ceste, tovarne, gradile so se celo nove vojne ladje in kasarne in se snovale nove armade, državne in zasebne. Toda niti po letih, ko je ves mednarodni položaj sproli prekrizoval vsako vojno nado nemške reakcije, se Nemci, kar jih stoji na desnici, niso opametili, kar jih je na levi, pa niso imeli dovolj moči, da bi mogli uveljaviti svoje mirovno stališče. Ko so se pred tremi ali štirimi leti javili prvi znaki velike gospodarske krize, se nihče ni na to oziral, temveč so računali s tem, da bo v tej krizi vrag vzel v prvi vrsti Francijo in Anglijo. V resnici pa Francija niti danes svetovne gospodarske krize ne čuti kdovekaj, medtem ko jo Anglija čuti malo bolj, a najhujše ravno Nemčija.

Medtem je državni budžet rasel in rasel, zadolžitev države, dežel, mest in občin je zavzemala vse večji, usodnejši obseg in tudi zasebno gospodarstvo se je začelo majati. Domači strokovnjaki so pisali opomine in svarila, prav tako je tujina majala z glavo in svarila pred nadaljevanjem te gospodarske in finančne politike. Toda stvar je bila že na strmini in se ni dala več zadržati. V živem spominu je še, kako je današnja Brüningova vlada za razliko od prejšnjih meščanskih vlad precej odkrito pokazala na dejstvo, da Nemčija drvi v katastrofo. Svarila državnega kancelarja dr. Brüninga so žal ostala samo svarila, iz katerih ni nihče izvajal konsekvenc — niti država, ki je še nadalje plačevala kredite za gradbo novih vojniških ladij, zlasti oklopnih križark, in ki je s pribiranki vendar hotela priskočiti na pomoč in ublažiti gospodarsko krizo, predvsem brezposelnost — seveda ne v obrambni industriji — zboljšati državno, deželno in občinsko gospodarstvo, pomagati državnim podjetjem in podobno.

Pri takšnem položaju so lani prišle nove parlamentarne volitve, ki so Hitlerjevemu hakenkreuzlerjem prinesle nad 100 mandatorov v nemškem državnem zboru. Ta volilni rezultat sicer še ni povzročil radikalnega sklona nemške politike na desno, na kar so Hitlerjevci pritiskali, vendar pa se je naenkrat razkrila vsa nevarnost nemške nacionalne reakcije z vsemi njenimi inozemskimi konsekvencami vred. Posledica je bila, da je tuji kapital nehal zaupati Nemčiji in njenemu državnemu in zasebnemu gospodarstvu, da je začel odbijati nova posojila, terjati svoje vloge po nemških bankah in odpovedovati stare kredite. In ker domači kapitalisti niso takšni domoljubi, za kakršne se izdajajo, so takoj, ko so se pojavile prve težave, začeli s svojim denarjem bežati v inozemstvo in v Nemčiji je nastala nezasiščena kreditna kriza, ki je začela groziti z — bankrotom.

Šele pod pritiskom tako strahotnega položaja sta se državni kancelar dr. Brüning in njegov kabinet vrgla v vesla in levica je začela od vlade zahtevati neizbežnih zasilnih odredb. Tudi predsednik Združenih držav Hoover se je samo pod vtisom grozečega nemškega bankrota odločil v svoji akciji za enoletni moratorij, za katerega zlasti Francija prinaša prav znatne žrtve. In s prav tega stališča je treba motriti tudi točasna kreditna pogajanja med Berlinom in Londonom, pri katerih angleška delavska vlada igra vlogo rešitelja Nemčije, kakor je že nekajkrat reševala Avstrijo.

Takšna je resnica o današnjem položaju v Nemčiji; vso krivdo zanj pa nosijo tisti, ki že od vsega početka niso marali poštenega mira, temveč so pripravljali samo vojno; nemški nacionalisti s hakenkreuzlerji, nemška veleindustrija in nemški velekapital.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 14. julija, d. Večinoma samo malo oblačno, potem pa vnovič nagel porast temperature.

Trodneven praznik madjarskih bank in borz

Spretno kombiniran manever Budimpešte in Berlina

Budimpešta, 14. julija. AA. MTI poroča: Včeraj se je vršila seja ministrskega sveta, kateri je prisostvoval guverner Narodne banke Popović. Finančni minister Beckerle je poročal o situaciji, ki je nastala v fin. pogledu za Madjarsko z ozirom na odredbe nemške vlade in z ozirom na možnost vpliva, ki bi jih mogli imeti ti ukrepi na madjarsko gospodarsko življenje. Vlada je zato sklenila, da ostanejo madjarske borze in banke 14., 15. in 16. julija zaprte.

Kakor se vidi iz brzojavke, je danes poleg Nemčije tudi madjarska vlada izdala senzacionalno odredbo, da se zaprejo vse banke in denarni zavodi v državi za dobo 3 dni, pričenši z današnjim dnem. Toda med tem kaže ta odredba madjarske vlade, da ni bila izdana zaradi stvarnih potreb, ker je baš včeraj najbolj kompetentni finančni zavod, banka za mednarodna plačila, dognala na svoji seji, ko je obravnavala prošnjo madjarske vlade za kredit, da so finančne prilike na Madjarskem v tako

dobrem stanju, da prošnje ni treba ugodno rešiti. Jasno je torej, da gre za dobro kombiniran politični manever Berlina in Budimpešte. Ta manever ima namen, da se prisilijo velesile in v prvi vrsti Francija, da bi brez političnih garancij priskočile na pomoč finančno upropašeni Nemčiji in Madjarski in preko njiju tudi ostalim njunim bivšim vojnim zaveznikom.

Na drugi strani vpije na ves glas nemški tisk: »Ozkostrana Evropa in seveda spet v prvi vrsti Francija bo dobila za sosedo mesto konsolidirano opasno, boljševiško Nemčijo.« Ta nemški in madjarski manever pa ni bil le dobro preračunan, marveč tudi v resnici skrajno previden. Sli so do skrajnih mej, da bi le dobili kredite, ki se tako v Nemčiji kot na Madjarskem rabijo bogve za kaj in kako. Glavni njihov namen pa je bil ta, da bi Ameriko in Evropo prisilili k ponovni reviziji mednarodnih finančnih obveznosti Nemčije, Madjarske in drugih držav.

Finančne prilike v Avstriji

»Merkurbank« zaprta za nedoločen čas — Pomirjevalna izjava finančnega ministra Redlicha

Dunaj, 14. julija, d. Tukajšnja »Merkurbank«, ki je last propadle »Danatbanke«, je danes jutraj zaprla blagajniška okenca za nedoločen čas. Hkrati je bilo črtano njeno notiranje na dunajski borzi. Zatvoritev blagajne so povzročili včerajšnji dvigi. Govore o znesku 10.000.000 šilingov. »Merkurbank« zahteva od avstrijske narodne banke posojilo v znesku 15—20.000.000 šilingov in kratkoročen moratorij. Oboje ji bo najbrže dovoljeno, ker je banka sicer aktivna. Ministrski svet, generalni svet narodne banke in zveza bank se danes ves dan posvetujejo o pomožni akciji za »Merkurbanko«. Dunajska borza je bila tudi

danes zelo šibka. Razen notacije »Merkurbanke« so bili črtani tudi vsi madjarski papirji in pa berlinska deviza. Dunajska borza se ne zapre, pa tudi druge banke, razen »Merkurbanke«, ostanejo odprte.

Dunaj, 14. julija, d. Finančni minister, vseučiliški profesor dr. Jožef Redlich, je danes izjavil časnikařem: Za vznemirjenje pri nas ni nobenega najmanjšega vzroka. Mi smo morali preboleti svojo krizo pred kakimi 7 tedni, ko je poslovni položaj prisilil državo, da je z zakonodajnimi sredstvi in s kreditno pomočjo posredovala. Od tega časa je srečno premagano takrat nastalo vznemirjenje.

Sokolstvo

Po tekmi za svetovno prvenstvo v Parizu

Neoficijni rezultati. — Protest Čehoslovakov. — Majhna razlika med posameznimi tekmovalci.

Težka in ostra borba na mednarodni tekmi za svetovno prvenstvo v Parizu je končana. V nedeljo zvečer je predsedstvo Unije francoskih gimnazistov razglasilo rezultate mednarodnih tekem, ki so, kakor posnemamo iz praških listov, naslednji:

1. Savoleinen, Finska 185 točk,
2. Hudec, COS, 183.626,
3. Gajdoš, COS, 182.333,
4. Lerroux, Francija, 179.655,
5. Neri, Italija, 177.763,
6. Hänggi, Švica, 176.916,
7. Pelle, Madžarska, 176.715,
8. Mies, Švica, 176.546,
9. Primožič, SKJ, 175.88,
10. Stukelj, SKJ, 175.09,
11. Tintera, COS, 173.56,
12. Brullman, Švica 170.495.

Rezultati so bili razglašeni v odsotnosti delegatov COS br. dr. Klingerja in brata dr. Müllerja ter sta oba zaradi tega vložila protest.

Kakor poroča praški list »Pondeli« bi moral biti svetovni prvak brat Hudec. Po pravilih MTZ postane samo oni tekmovalec svetovni prvak, ki v vseh 14 panogah pri tekmi doseže 60 odstotkov. To je dosegel brat Hudec, ne pa Finec Savoleinen, ki je plezal manj kot za 60 odstotkov. Po vsem torej pripada prvo mesto bratu Hudecu. Pa tudi ostali češkoslovaški tekmovalci so se izkazali in bi morali zasedati boljše mesta. Pristranost sodnikov napram češkoslovaškim, kakor tudi jugoslovanskim Sokolom je bila očividna, zlasti, ko se je videlo, da bodo Sokoli najresnejši kandidati za prva mesta. Delegata COS sta zato vložila pri MTZ oster protest, ki pa mislimo ne bo mnogo zalagal. O naših tekmovalcih češki listi ne poročajo ničesar.

Da so bili jugoslovanski Sokoli za to tekmo izborni pripravljeni, nam jasno kaže zgoraj označena lestvica posameznih tekmovalcev. Skoro vsi tekmovalci so tesno drug za drugim in so razlike med posamezniki zelo majhne.

Pri tekmi na orodju se je izkazal zredovno brat Leon Stukelj, ki je absolutni prvak na vseh odvezih. Tega prvenstva mu ne more nihče odvzeti. Niti Švicarji, niti Italijani, ki veljajo za najboljše telovadce na orodju. Brat Stukelj jih je vse prekosil, njemu ni bil nihče kos in mu še dolgo tudi ne bo. Prihodnja olimpijada v Los Angelesu bo to potrdila. Vreden drug brata Stukelja je brat Tošo Primožič, tudi on je pokazal, da je prvovrsten na orodju.

Da nismo zasedli pri tekmi boljših mest, je predvsem krivda v tem, da se je na lahko atletiko polagalo premalo pozornosti. Mislimo, da bodo naši tekmovalci sedaj uvideli potrebo gojiti lahko atletiko in izdatnejši meri. Načelnikstvo Saveza SKJ naj v tem pogledu predpiše točen program lahke atletike v sokolskih društvi. Uspehi gotovo ne bodo izostali.

Sicer pa moremo biti z doseženimi uspehi v Parizu povsem zadovoljni. Ako niso nič drugega dosegli naši Sokoli v Parizu, s svojim nastopom so pokazali svetu, da živi v Evropi jugoslovanski narod, ki more, dasi majhen po številu, tekmovalci z najveličini narodi sveta. Bratom tekmovalcem čestitamo k doseženim uspehom, zlasti bratu Stukelju in Primožiču, ter jim ključno pogumno naprej, v Los Angelesu bo zmaga sigurno Vaša. Zdravo!

Krasno uspeli prvi javni nastop Sokola IV.

Najmlajši Sokol v Ljubljani — Sokol Ljubljana IV. — je priredil v nedeljo popoldne svoj prvi javni nastop, ki je uspel nad vsako pričakovanje. Okusno okrašeno vojaško strelšče je bilo zasedeno do zadnjega kotička z najodličnejšim občinstvom. Javni telovadbi so prisostvovali zastopnik vojske brat polkovnik Kiler, več občinskih svetnikov, zastopniki sokolske župe in veliko bratskih sokolskih društev.

Javna telovadba, ki se je pričela točno ob 17. sta vodila načelnik brat Milan Antosiewicz in načelnica sestra Mica Zupančičeva zelo spretno in jima moramo izreči naše največje priznanje. Telovadni spored je otvorila ženska deca s prav lepimi rajalnimi vajami s spremljevanjem harmonike. Moška deca je nastopila z igrami, ki so zelo ugajale. Proste vaje ženskega in moškega naraščaja za vsesokolski zlet v Pragi so bile prav dobro izvedene in so vsi želi zaslužen pohvalo občinstva. Srčkan je bil nato nastop ženske dece s petjem »Peričice«. Orodna telovadba vseh oddelkov je bila prav dobra in so vsi oddelki bili živahno pozdravljeni od gledalcev. Burno pozdravljeni so nato nastopili vojak 40. pp. pod vodstvom podporočnika brata Tihomira Djordjevića, ki so proste vaje vzorno izvedli med burnimi ovacijami občinstva. Proste vaje članic so bile vzorno izvedene, kakor one članov. Tudi moški naraščaj se je izkazal s skoro brezhibno izvedenimi prostimi vajami za praški zlet. Gotovo najlepša točka celega programa je bil nastop gojencev vojne akademije, ki so na praktičnem kurzu pri ljubljanskih polkih. Zastavni mladeniči v rdečih hlačah, belih majicah, z modrimi šajkačami na glavi in puškami v rokah so vzbudili orkan navdušenja pri gledalcih. Njihove brezhibno izvedene vaje s puškami so občinstvo naravnost fascinirale, tako, da so bili neprestano deležni burnih ovacij.

Ko so se ovacije vojnim akademikom polegale, je nagovoril zbrano občinstvo in goste društveni starosta brat Zebal. Izrekel je zahvalo vsem marodajnim faktorjem, proseč jih še nadaljne naklonjenosti. Ob zaključku svojega govora se je spominjal prvega Sokola Nj. Vel. kralja in staroste SKJ prestolonaslednika Petra, nakar je godba iz Polja intonirala državno himno, ki jo je vse občinstvo stoji poslušalo.

Po javni telovadbi se je razvila prisrčna sokolska zabava, ki je bila izvrstno obiskana in potekla v najboljšem razpoloženju, zlasti ko je v poznih večernih urah starosta brat Zebal sporočil, da si je brat Leon Stukelj v Parizu priboril svetovno prvenstvo v telovadbi na orodju. Najmlajšemu Sokolu v Ljubljani k prvi prireditvi iskreno čestitamo! Zdravo!

Javna telovadba Sokola na Viču

V nedeljo popoldne je marljivi viški Sokol polagal obračun svojega dela v telovadnici pred viško javnostjo. Na lepem telovadišču gostilne pri Pavliču se je zbralo številno občinstvo, da prisostvuje javni telovadbi, med katerim smo opazili zastopnika sokolske župe, viškega župana g. Petrovića, učiteljsko osnovne šole, ter zastopnike bratskih sokolskih društev. Ostro pa moramo grajati odsotnost članov in članic domačega društva, ki so šli k kopanju in nogometni tekmi; prikazali pa so se selee v večernih urah na veselilnem prostoru. To ni sokolsko; društvena uprava naj take člane in članice odstrani iz svojih vrst. Vsaj enkrat v

letu bi si ti člani in članice lahko »žrtvovali« za sokolsko delo.

Telovadni nastop je bil zelo skrbno pripravljen in zaslužitna načelnik brat Bruno Borštnik in sestra Mimi Grošljeva naše priznanje. Telovadni spored je otvoril s prostimi vajami za praški zlet moški naraščaj (8). Izvedli so dve prosti vaji zelo strumno in skladno, nakar je 12 članic graciozno in skoro brezhibno izvedlo proste vaje za Prago. Igre moške in ženske dece so bile od občinstva toplo sprejete in so vzbudile zlasti pri moški deci obilo zabave. Po igrah je starosta brat Jože Meseec imel na deo primeren nagovor in razdelil diplome, ki si je priborila pri društvenih lahkoatletskih tekmah na Vidovdan. Zahvalil se je vsem za njihovo požrtvovalno delovanje, zlasti pa učiteljsstvu, ki ves svoj prosti čas štrtuje sokolskemu delu in ideji. Nato je sledila orodna telovadba in so nastopili kot gostje na drogu člani Sokola II iz Ljubljane, na bradli člani viškega Sokola, na konjih v preskokih člani in moški naraščaj na bradli. Orodna telovadba je pokazal lep napredek, zlasti moški naraščaj se je odlikoval z nekaterimi vzorno izvedenimi vajami. Lep in skladen j e bil nastop ženskega naraščaja (15) s prostimi vajami za vsesokolski zlet v Pragi, nakar so člani (15) izvedli proste vaje za praški zlet prav dobro in strumno. Končno je sledila tekma v »Odbojki« med naraščajem Sokola Ljubljana II in domačim naraščajem, ki je končala z zmago Ljubljancev v razmerju 15:5 za Sokola II. Sodil je tekmo dobro brat Milan Stepišnik. Občinstvo je z zanimanjem sledilo tekmi in nagradilo zmagovalce z burnim odobravanjem.

Po telovadbi se je vršila ob zvokih godbe Sokola I iz Tabora prav prijetna zabava, ki je zlasti v večernih urah privabila veliko množico prijateljev viškega Sokola. Javni nastop je v vsakem pogledu lepo uspel in viškemu Sokolu iskreno čestitamo... Zdravo! J. H.

Proces proti teroristom iz Nove Gradiške

Beograd, 14. julija, 1. Danes dopoldne se je pred državnim sodiščem za zaščito države nadaljeval proces proti Ljevakoviću in ostalim teroristom. Zasižan je bil obtoženec Petar Nozarić. Ko je bil z Jelićem konfrontiran, je Jelić ponovno dejal, da mu je Nozarić rekel, da mu je Saub dal denar tik pred odhodom v Jazavico, kjer bi bil moral ubiti Karla Kovačevića. Nozarić je to Jelićevu izjavo zavrnil. Obtoženca Gusaković in Adam Petranović sta bila zasljučena kot poslednja. Ko je bilo zasljučanje zaključeno, se je sodniški kolegij umaknil na posvetovanje o predlogih, ki jih je stavila obramba. Ko se je proces nadaljeval, je predsednik Arnerić sporočil sklepe sodišča in prešel k dokaznemu postopanju, ki so ga prav tako danes že zaključili. Jutri bo govoril državni tožnik dr. Djadrov.

Posledice nemške krize v Rigi

Riga, 14. julija, d. Dva kreditna zavoda v Rigi, Internacionalna banka in Litvanska banka, ki sta delali z nemškim kapitalom, sta morali zaradi praznovanja nemških bank začasno zapreti poslovne prostore.

Dr. Ender zopet deželni glavar

Bregenz, 14. julija, d. Vorarlberski deželni zbor je danes izvolil bivšega zveznega kancelarja dr. Enderja z 22 glasovi od 28 za deželnega glavarja in s 26 glasovi od 28 za predsednika deželnega zbora.

Oboroževanje Madjarske

Bratislava, 14. julija, n. »Reggel« poroča, da bo madjarska vlada od 140.000.000 pengov državnega posojila porabila 80.000.000 za kritje dolgov vojnega ministrstva. List opozarja pri tej priliki na veliko oboroževanje Madjarske.

Polom ženevske banke

Zeneva, 14. julija, AA. Polom zavoda »Banque de Genève« je napravil na vso javnost sila mučen vtis. Pred zavodom so se odigrali obupni pripori malih vlagateljev, ki so izgubili okrog 80 milijonov frankov prihrankov.

Poskušeni umor v bolnišnici

Newyork, 14. julija, AA. V bolnico sv. Trojice v Newyorku je vdrl zavratni morilec, ki je hotel umoriti znanega tihotapca Tomy Mongna. Med bolniki je nastala huda panika. Morilec so še pravočasno prijeli drugi neznan banditi, ga položili na avtomobil in odpeljali v neznani smeri.

Atentat na štab sovjetske divizije

Pariz, 14. julija, n. Kavir poroča iz Moskve, je v Jekaterinskem eksplozirala bomba v prostorih generalnega štaba 6. pehotne divizije. Atentat je zahteval 6 človeških žrtev, ki so sami častniki. Deset častnikov pa je bilo ranjenih.

Nesreča francoskih letalcev v Sibiriji

Moskva, 14. julija, AA. Po še nepotrjenih vesteh sta padla letalca Doret in Le Brix, ki sta hotela v štirih etapah napraviti polet okoli sveta, v bližini Nižnega Udimska v Sibiriji, 500 km od Irkutska, na zemljo. En letalec je ranjen, drugi letalec pa se je rešil s padobranom. Aparat je uničen.

Pariz, 14. julija, AA. Havas poroča iz Sanghaja: Letalec Doret in Le Brix sta s svojim letalom strmoglavila na tla pri Nižjem Udmsku 500 km od Irkutska. En letalec je ranjen, drugi pa se je spustil s padobranom. Podrobnosti še niso znane.

Moskva, 14. julija, AA. Francoska letalca Le Brix in Doret, ki sta startala v nedeljo jutraj v Parizu za neprekinitveni polet v Tokio, sta 400 km zapadno od Irkutska utekla skoraj gotovi smrti. Letalo se je vnelo v zraku. Letalca sta se rešila s padalom in sta se le lahko ranila. Ruska vlada je odredila vse potrebno, da se pomore letalcema.

Proslava francoskega državnega praznika

Ljubljana, 14. julija.

Ljubljana je včeraj dostojno proslavila največji francoski državni praznik. Ob 10:30 so se zbrali pred spomenikom Ilirije na Valvazorjevem trgu številni zastopniki raznih oblasti in ljubljanske mestne občine. Komandanta dravske divizije je zastopal polkovnik Novaković, bana dr. Marušić, šef prosvetnega oddelka dr. Dragotin Lončar, župana dr. Puca občinski svetnik Likozar, univerzo vseučiliški profesor dr. Zupančič, francoski institut prof. Jaklič, ljubljansko sokolsko župo pa starosta dr. Pippenbacher. Svečanosti se je udeležila tudi delegacija jugoslovanskih gasilcev s starostjo JGZ g. Turkom. Navzoči so bili tudi člani francoske avtomobilske karavane »Citroen«.

Francoski konzul Neuville je položil v spremstvu tajnika prof. Detele lep venec na spomenik. Lep lovorjev venec je položil tudi starosta Josip Turk. Dalje sta položila velik šopek

cvetja zastopnika tovarne »Citroen« g. Skrbabin, brat znanega ruskega skladatelja, in grof Sab-ski. Udeleženci proslave so se nato odpeljali pred Vodnikov spomenik, kjer je konzul Neuville položil lep venec.

Recepčije na francoskem konzulatu so se med drugimi udeležili vsi ljubljanski konzuli, ban dr. Marušić, podban dr. Pirkmajer, komandant dravske divizije general Ilić, polkovnik Novaković, škof dr. Rožman, župan dr. Puč, dr. Pippenbacher, policijski upravnik Kerševan, tajnik zbornice TOI dr. Pless, dr. Ravnihar, vseučiliški profesor dr. Zupančič, starosta JGZ Turk in drugi. Pred recepčijo je konzul Neuville odlikoval 4 naše gasilce, in sicer I. podstarosta JGZ Jerneja Vengusta, II. podstarosta Ludvika Muska, zveznega tajnika Franceta Pristovška in predsednika gasilskega kongresa Riharda Engelsbergerja iz Krškega. Vsi ti so prejeli gasilske medalje z dekreti

Prisrčen sprejem »Obiliča« v Trbovljah

V ponedeljek popoldne ob 17. uri se je pripeljalo iz Rogaške Slatine v Trbovlje akademsko pevsko društvo Obilič iz Beograda, ki se nahaja na pevski turneji po Savski in Dravski banovini. Trboveljčani so priredili našim bratom in sestram iz daljnega juga veličasten in prisrčen sprejem. Trbovlje — toli obrekovane in krivično očrjene — so včeraj našim bratom in sestram manifestantno dokazale, da ljubijo svojega viteškega kralja, da si želijo velike in močne Jugoslavije, ki pa bo postala le v medsebojni slogi in bratski ljubezni vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Ze pred 17. uro so se pričele zgrinjati na obširnem prostoru pred rudniško restavracijo na Vodah velike množice naroda. Prihajali so vsi sloji: iz revnih delavskih hišic in barak in iz oddaljenejših kmetijskih naselij je prihajal delavec in kmet, obrtnik in uradnik, vse je hitelo, da pozdravi svoje brate in sestre po rodu in krvi, ki prihajajo prvič v trpeče rudarske revirje.

Na kolodvoru sta bratske goste pozdravila trboveljski župan g. Gustav Vodusek in predsednik trboveljskega »Zvona« g. Ivo Pleskovič. Gospod župan Vodusek je v svojem pozdravu želel milim gostom v imenu vsega prebivalstva trboveljske občine iskreno dobrodošlico in prijetno bivanje. Nato jih je pozdravil predsednik bratskega pevskega društva »Zvon«, naglašujoč, da se »Zvon« in z njim vse trboveljsko prebivalstvo raduje, da more pozdraviti v Trbovljah odlične predstavnike »Obiliča«, ki je ponesel lepoto jugoslovanske pesmi ne samo širok naše domovine, temveč tudi izven njenih granic, po širokem svetu. Obema se je v imenu »Obiliča« prisrčno zahvalil podpredsednik društva g. Nestorovič. Iz kolodvorja je »Obilič« šel na postajališče rudniške ozkotirne železnice, kjer je že čakal vlak s 5 osebnimi vozovi, ki so bili okrašeni s cvetjem in venci ter brezštevilnimi državnimi zastavicami. Tudi stroj je bil v samem cvetju in zastavah. Ko je vlak vozil po dolgi ozki dolini, ki je posejana z delavskimi naselbinami, je naš delavski narod povsod iskreno in navdušeno pozdravljal naše mile goste, ki očitno tega v Trbovljah niso pričakovali.

Ko je privozil vlak pred rudniško restavracijo, so goste pozdravili z vzkliki: Živeli bratje in sestre! Rudniška Delavska godba je zaigrala »Slovenec, Srb, Hrvat«, nato pa je pozdravil drage goste župan g. Vodusek: Prišli ste med nas z najlepšim in najdražjim našim narodnim zakladom, z narodno pesmijo, da z njo poglobite in utrdite nerazdružljive vezi med brati Srbi, Slovenci in Hrvati. Naša narodna pesem je bila ona neodoljiva sila, ki je naš narod od Triglava do Vardarja budila in vzpodbujala v borbi za naše narodno osvoboditev. Kakor smo ječali mi pod tujim jarmom, tako ste tudi vi dolga stoletja trpeli pod turskim gospodstvom. Danes, ko smo dosegli našo toli zaželjeno narodno svobodo v ujedinjeni Jugoslaviji, nas zopet družijo naša mila pesem v nerazdružljivo celoto. V narodni pesmi smo nekdaj opevali naše trpljenje, danes pa mora iz naših narodnih pesmi doneti veselje in radost nad našo narodno svobodo. Pesem naša je bila ono naše orožje, s katerim smo si uspešno utirali pot k naši narodni svobodi in ujedinjenju. Zgradili smo si veliko in močno jugoslovansko hišo, ki je tako močna, da nam je nikdo ne more proreči. Tukaj smo združeni v eni misli, da vam izkažemo iskreno bratsko ljubezen, ki med nami nikdar ne sme prestat. Pri tem pa ne smemo pozabiti tudi našega viteškega vladarja Nj. Vel. kralja, ki si neutrudljivo prizadeva, da privede svoj delovni narod v boljšo bodočnost. (Navdušeni klici Nj. Vel. kralju Aleksandru I. in ministrskemu predsedniku Petru Živkoviću.)

Za pozdravne besede g. župana Voduseka se je zahvalil podpredsednik »Obiliča« g. Nestorovič, ki je naglašal, da bo skoro 50 let, odkar prepeva »Obilič« narodno pesem med narodom. Prepotovali so že mnogo mest in vasi na svoji letošnji turneji po Jugoslaviji, a ko so prejeli povabilo, da obiščejo tudi rudarski revir Trbovlje, kjer je največje število rudarskih delavcev, jih je to še prav posebno radostno dirnilo. Prišli smo v kraj — je dejal g. Nestorovič —, kjer rudarski delavec globoko pod zemljo s pesmijo na usnih v težkih današnjih prilikah koplje rudo. Nismo se nadali tako prisrčnega sprejema, zato vam srčna hvala. Ko se

bomo vrnili na naše domove, bomo z radostjo naglašali, kako iskreno in prisrčno smo bili sprejeti od delavstva v Trbovljah.

Po sprejemu je množica odšla v sprevedu z godbo, sokolsko in tremi gasilskimi zastavami Trbovlja trg, rudnika in Hrastnika, pred sokolski dom, kjer jih je pozdravil zastopnik Sokola, učitelj g. Pleskovič. S tem je bil sprejem končan, bratski gostje so odšli v prostore Sokolskega doma, kjer jim je bilo prirejeno okrepčilo, občinstvo pa se je razšlo. Zvečer ob pol 21. uri pa se je pričel v dvorani Sokolskega doma koncert »Obiliča«. Dvorana je bila do zadnjega kotička zasedena. Bila je prava bratska sloga, kajti videl si vse stanove, kakor pri sprejemu tako tudi pri koncertu. »Obilič« je odpel 12 pesmi.

H koncu je stopil pred občinstvo podpredsednik »Obiliča« g. Nestorovič s sledečimi besedami: Mi nismo prišli med vas v sijajnih oblačilih, marveč taki kakršni smo: priprosti in iskreni; hočemo se vam oddolžiti za sijajen sprejem, ki ste nam ga priredili, s toplo bratsko ljubeznijo, s kakršno ste nas vi sprejeli. Podali smo si roke, brat bratu in sestra sestri, kajti med nami mora vladati ljubezen, ki mora biti večna med Jugoslavi. Akademsko pevsko društvo »Obilič« je zato sklenilo, da kot viden dokaz te bratske ljubezni imenuje za častne člane »Obiliča« Sokolsko društvo Trbovlje, pevsko društvo »Zvon« Trbovlje, Kolo jugoslovanskih sester v Trbovljah ter občinsko in rudniško upravo. — Mi čutimo težino življenja pod zemljo, zlasti danes v tej brezposelnosti. Zato je »Obilič« sklenil nakloniti iz svojih skromnih sredstev najrevnejši trboveljski delavski deci 2000 Din. Bodite uverjeni, da je ljubezen »Obiliča« do svojega naroda večna in trajna, prepojena z lepoto jugoslovanske narodne pesmi in v udanosti do svojega plemenitega kralja. — Ta plemenita gesta »Obiliča« je izzvala med občinstvom ponoven orkan navdušenja, ki se ni moglo poleči. — »Obilič« se je v toplih besedah zahvalil župan g. Vodusek, naglašujoč, da je ta plemeniti in bratski čin bratov pevcev in pevk »Obiliča« radostno presenetil vse občinstvo. »Obilič« se v imenu najrevnejše delavske dece, ki trpi v tej težki krizi veliko pomanjkanje, najprisrčneje zahvaljuje. »Ne vem, kakor bi se vam oddolžili za ta neizbrisni dokaz bratske ljubezni, toda bodite uverjeni, da smo vsi vaši in vi ste naši.«

Kljub utrujenosti, kajti koncert v Trbovljah je bil že deveti na sedanjih turnejah, in to v sedanjih nesnosni vročini, je zbor izvajal program z največjo tehniško dovršenostjo. Zbor je prejel od domačega pevskega društva »Zvon« lep venec s trakom in primernim posvetilom. Brez dvoma bo ostal ta koncert vsem Trboveljčanom v najlepšem spominu. Priznanje pa zasluži tudi požrtvovalni aranžerji, pa tudi vse prebivalstvo, ki je naše brate in sestre iz daljnega juga tako prisrčno in bratsko sprejelo.

Za omiljenje brezposelnosti v rudarstvu

Da se omili brezposelnost med našimi rudarji, je treba v prvi vrsti ukreniti vse za splošno izboljšanje stanja na tržišču rudarskih proizvodov in prodaje domačega premoga. Brez dvoma so ti ukrepi največjega pomena za zmanjšanje brezposelnosti v našem rudarstvu, kajti če bodo naši rudniki polno obratovali in naši rudarski proizvodi se zadovoljivo prodajali, potem še dolgo ne bo resnejše brezposelnosti v naši rudarski industriji.

Danes lahko ugotovimo, da bo v tem pogledu prišlo skoraj do znatnega izboljšanja; novoustanovljena Zveza rudarskih in plavžarskih podjetij kraljevine Jugoslavije si je postavila baš gornji cilj kot glavno smernico svojega dela.

Medtem pa je treba, ne očitaje se na delo na splošnem izboljšanju našega rudarstva in plavžarstva, takoj nekaj ukreniti, ker je danes pri nas že več tisoč brezposelnih profesionalnih rudarjev.

Ta rudarje bo treba nekeje stalno zaposliti in zato nam manjka borza rudarskih delavcev. Kako velika je potreba po ustanovitvi take borze, nam dokazuje dejstvo, da nekaj rudnik na jugu naše države skoraj ne more obratovati, ker mu primanjkuje rudarskih delavcev, dočim je v Dravski banovini na tisoče rudarjev brez posla.

Seveda bo treba na rudnikih v južnih krajih naše države urediti predvsem stanovanjske in

delavne razmere tako, da se bodo naši rudarji tudi z družinami lahko preselili tja brez bojazni, da bi ne našli strehe in da jim bi eksistenca ne bila dovoljno zagotovljena.

Vse to so samo početki večjega in sistematičnega dela na organizaciji rudarskega dela v Jugoslaviji, uverjeni smo, pa da bodo merodajni krogi tudi to vprašanje zadovoljivo rešili.

O razdeljevanju pomoči iz fonda za brezposelne ne bomo niti pisali, kajti to ne pomaga trajnemu znižanju brezposelnosti. Drugi važni ukrepi, da se pomaga brezposelnim pro-

fesionalnim rudarjem, bi bila v tem, da bi oddelek za rudarstvo pri rudarskem ministru predpisal vsem rudnikom, da so dolžni zaposliti gotovo število profesionalnih delavcev-rudarjev, dalje pa je treba v državnih rudnikih tudi postopoma zamenjati kmetijske in sezone delavce s profesionalnimi in stalnimi rudarskimi delavci.

V tem pravcu bi bilo treba iti še dalje ter predpisati z naredbjo, da se zamore zaposljevati rudarsko delavstvo samo s centralno borzo rudarskega dela.

Ob prvi obletnici smrti br. Maleja

Ljubljana, 15. julija.

Danes pred letom dni je prispela iz Luksemburga uredništvu »Sokolskega Glasnika« kratka in žalostna brzojavka, načelnika Saveza SKJ br. dr. Murnika: Malej umrl danes vsled zloma hrbtenice. Obvestite mater. Prevoz zasiguran. Dr. Murnik.

Cela jugoslovanska javnost, zlasti pa Sokolstvo je sprejelo to vest z največjo bolestjo v srcu, saj je odšel za večno iz sokolskih vrst odlični tekmovalac in Sokol brat Tone Malej. Poln navdušenja in veselja je odšel v Luksemburg, priboriti jugoslovanskemu Sokolstvu in Jugoslaviji čast in ugled v tujini. Brat Malej je bil eden najboljših telovadcev. Predvsem se je odlikoval na orodju, ker je s svojo lahko obvladal najtežje prvine. Brat Malej ni bil le izvrsten telovadelec, bil je predvsem vzoren Sokol. Bil je skromen in doberhoten, vedno vljuden in ustrežljiv.

Pri mednarodni tekmi v Luksemburgu je

Merkantilni tečaj za učiteljstvo

Ljubljana, 14. julija.

Nadaljevalno šolstvo vseh panog, ki ima v prvi vrsti namen pritegniti šoli odraslo mladino nadaljnemu pouku in usposobiti mladeniče in mladenske v gospodarsko-strokovnem področju teoretično in praktično, se je doslej v Dravski banovini že prav lepo razmahnilo. Vendar ne tako zelo, da ne bi bilo potrebno, da priključimo hanskima upravnima še več takih šol in tečajev v življenje, za katere pa je treba strokovno usposobljenih učnih moči. Z druge strani si je tudi učiteljstvo samo zaželelo več strokovne izobrazbe, ki naj jo pridobi v posebnih tečajih. In tako je razpisana za meseca julij in avgust cela vrsta tečajev. Posebno zanimiv odziv je našel tečaj za merkantilne predmete, ki je bil odprt v začetku preteklega tedna na Tehniški srednji šoli v Ljubljani. V tečaj se je prijavilo kar 96 učiteljev in učiteljic, ki pa zaradi omejenega števila niso mogli biti vsi sprejeti. Pouku prisostvuje sedaj 40 prižalencev, dočim je za ostale zainteresirane predviden drug tečaj v avgustu. Vsekakor pa so tako številne prijave same po sebi najlepši dokaz stremjenja po napredku našega učiteljstva.

Tečaj se vrši pod nadzorstvom inspektorja za obrtno nadaljevalno šolstvo g. Mihaela Presla, predavanja pa vodijo priznane osebnosti iz vzgojiteljskih vrst na obrtniškem in trgovskem torišču. Poučujejo gg. ravnatelj Okrožnega urada dr. Bohinjec, dr. Pretnar, direktor Gogala, sodni nadsvetnik Stele, prof. Modic, prof. Klinc in prof. Lenarčič.

Zaradi vročih poletnih dni se vrši predavanja od 7. do 12.; popoldanski čas pa je namenjen ekskurzijam in raznim praktičnim vajam. Tečajniki imajo nekatere učne ure skupaj, v ostalem pa so udeležniki deljeni v dve grupi, ločeno za trgovsko in obrtno nadaljevalno šolstvo.

Udeleženci so prav iz vseh krajev naše banovine. Prijetna skupnost in enotno delo so najboljše jamstvo uspehov. Ni razlike med šolskim upraviteljem in učiteljem; prijazno tovarništvo veje med tečajniki. Merkantilni tečaj bo trajal mesec dni. Ob zaključku se bodo vršili izpiti. Akademski kolegij nudi učiteljem svojo streho, kjer ravnatelj kolegija g. prof. Jeran vselej uvidno ustreza željam in težnjam stanovalec. Ni dvoma, da se bodo z zaključkom tečaja vrste našega strokovnega osebja prav lepo pojačile. Trgovsko in obrtno nadaljevalno šolstvo bo storilo zopet korak kvišku in to po zaslugi in soprizadevnosti našega učiteljstva, ki žrtvuje del svojih velikih počitnic za poglobitev svojega znanja. — D.

Krvav pretep pri taborenju

Rimske toplice, 13. julija.

Včeraj v nedeljo popoldne je imela Krekova mladina v Sv. Jederti pri Breznem svoj tabor, pri čemer je prišlo do ostrega spopada. Na ta tabor je prišel med drugimi tudi posestnik Ivan Kozole s številnimi drugimi. Istotam pa se je mudil tudi g. Kapla Jože in Karol Golob. Tabor se je vršil v gostlini g. Milka Štokavnik. Toda že popoldne je prišlo do spora med Kozoletom in Kaplo ter ga je prvi zbadal in mu očital staro osebno sovraštvo, češ, da je on kriv, da ne more dobiti zaposlitve v rudniku.

V posestniku Kozoletu je vrelo sovraštvo in tista stara mržnja do Kaple, zato je iskal prilike, da bi se maščeval nad njim. To pot je z zbadanjem pripravil do tega, da sta se tako sporekla, pri čemer je Kozole vedno trdil svoje in mu očital sovraštvo, dokler se nista spopadla. Pri tem je Kozole, ko je videl, da je stvar že prišla med njima do vrhunca, popadel za težak stol in z vso silo udaril po Kapli. Kapla, ki je rentni invalid, se mu je sicer hotel postaviti v bran, vendar ni zmogel. Priskočili pa so mu drugi v pomoč. Kozole je prizadejal invalidu Joži Kaplu težko 3 do 4 cm dolgo rano na glavo. Mahoma je bil nesrečni Kapla ves oblit s krvjo. Dočim je podvajani Kozole se nenehoma zaleval v Kaplo in hotel napraviti z njim obračun, je Kapla ostal miren ter se le branil. Ponesrečenega Kaplo so potem spravili do doma, dočim je med tem g. Karol Golob izginil.

Gozdni požar

Laško, 14. julija.

V ponedeljek ob pol 2. ure je zapel rog gasilnega društva. Bliskoma so se zbrale gručice ljudi in radovednecev. Med Laškimi in Ročico je gorel hrib Sv. Mihaela in bila je nevarnost, da prime požar tudi starodavno romarsko cerkev. Pihal je silen veter in zaradi hude vročine je bil gozd in okoliš suh kakor poper in vsled tega nevarnost velika, da zgori ves hrib proti Hudajami. To bi bilo tudi radi tega nevarno, ker je hrib vir rudnika Brezno-Hudajama, kjer je zaposlenih nad 600 ljudi. Ves popoldne deluje motor in črpa iz potoka Rečice na kraj požara vodo. Požar se ni pogasen in utegne še nekaj dni tleti. Posamezna kmetijska poslopja niso prizadeta. Škoda v bukovih hosti je velika.

Otrok utonil v vodnjaku

Braslovče, 14. julija.

V nedeljo so sporočili posestniku Antonu Uratniku v Braslovčah pretresljivo vest, da je v Dobrovljah padel v vodnjak in utonil njegov 4-letni sinček Jožko. V nedeljo se je igral pri Dežnikarjevih v Dobrovljah, kjer so ga imeli prav radi, z 12-letnim Stanislavom Korošcem. Med tem ko je gospodinja odšla k sosedu, sta otroka skakala okoli vodnjaka, ki je bil pokrit z deskami in katerega Dežnikarjevi niso uporabljali, ker imajo v hiši vodovod. Mali Stanko je desko odrinil in otroka sta gledala v vodnjak. Jožko se je preveč nagnil, izgubil ravnotežje ter zdrknil v vodnjak. Ko je prišel njegov tovariš Stanko povedat, da je Jožko v vodnjaku, je bilo že prepozno. Otroka so potegnili iz vodnjaka že mrtvega.

Mariborski mesarji pred sodniki

Maribor, 14. julija.

Pred okrožnim sodiščem se je danes pričel proces proti 43 mesarjem, ki so bili obtoženi zaradi navijanja cen. Proces vodi sodnik Levstek. Obtožence branijo dr. Vauhnik, dr. Leskova, dr. Reisman, dr. Stajko in dr. Lasič. Po prečitani obtožnici so bili zaslišani vsi obtoženci. Zaslivanje je trajalo ves dan. Ko poročamo, proces še traja in bo sodba izrečena najbrže danes ob 8. uri ali pa jutri.

Radio

Ljubljana, sreda, 15. julija. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.30 Čas, plošče, borza. 18.30 Slovenski kvintet. 19.30 P. dr. R. Tominec. Portreti iz svetovne literature in umetnosti. Lord Byron. 20.00 Samospevi gđ. Anite Mezelove. 21.00 Salonski kvintet. 22.00 Časovna napoved, dnevne vesti, sport, vreme. 22.15 Napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, četrtek, 16. julija. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.30 Salonski kvintet. 19.30 Dr. Ulaga: Gimnastična ura. 20.00 Dr. Campa: Časnik in časnikarstvo. 20.30 Violinski koncert g. Rupla. 21.30 Ameriške pesmi, poje g. Banovec, pri klavirju g. Sivice. 20.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, sreda, 15. julija. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 20.15 Poročila. 20.30 Radio orkester. 21.30 Novice in vreme. 22.00 Zvočni film.

Zagreb, četrtek, 16. julija. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 20.30 Ljubljana. 22.30 Novice. 22.40 Lahka večerna glasba.

Beograd, sreda, 15. julija. 11.30 Plošče. 11.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 19.00 Radio orkester. 20.00 Predavanje. 20.30 Glasbene ugankke. 21.00 Klavirski koncert. 21.40 Novice. 22.00 Plošče.

Beograd, četrtek, 16. julija. 11.30 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 19.00 Ciganska glasba. 20.00 Zdravstvo. 20.30 Ljubljana. 22.30 Novice. 22.50 Večerni koncert Radio orkestra.

Praga, sreda, 15. julija. 11.30 Plošče. 12.30 Plošče. 14.30 Brno. 17.00 Naravna protekcija. 17.20 Plošče. 19.20 Koncert. 19.55 Ljudski večer. 21.00 Pesmi. 21.30 Pianinski koncert.

Naval na šole

Ljubljana, 13. julija.

Za marsikatero izmed družin, v katerih je kaj šolarjev med otroki, počitnice nikar niso tista vesela, vriskajoča slast, s katero lahko redki srečniki uživajo na rivi-jerah morje, solnce, grozdje in minljivo ljubezen. Najprej so tu ponavljalni izpiti ali kako se jim že zdaj reče — ti izpiti po šolah imajo vsako leto kakšna nova imena, samo njih vizerna, nervozna tragičnost, samo tista skeleča, dušeka napetost, ki se v takšnem napol padlem študentu porodi najprej na dnu srca, potem se pa od tam lepo razgrne na vse strani, začne polagoma grabiti za vrat, za mozeg, da je človek nazadnje ves upognjen in pogubljen, samo ta nervozna tragičnost ostane zmirom, kakršna je bila; matere pa, te nesrečne, nespametne matere ne morejo videti, da bi trpeli samo njihovi otroci, in jim zmirom na svoja pleča odvezajo nekaj trpljenja, hodijo po sobah, kriliijo z rokami, napada jih migrena in so tako ponavadi še bolj izgubljene od njih. Potem je pa pri hiši še kakšen prav majhen človek, ki je do danes še v ljudski šoli drgnil klopi, zdaj mu bo pa že polagoma treba začrtati smer in ga postaviti na veter, in potem je morda še kakšen njegov starejši brat, takšen majhen velikan, ki ima že malo maturo v žepu — in kam, moj Bog, kam bo svet spravil ves ta cvet svoje bodočnosti, ves ta svoj up in obup?

Odstotek mladine, ki si skozi šole skuša utrti pot v življenje, je v teh nerodnih časih, ko je tako težko priti do kruha in vsaj do kama, ki ga mora vsakdo imeti za pod glavo, od leta do leta večji. Šolniki in vzgojitelji si neprestano izmišljajo nove zapahle, nove jezove proti povodnji, ki grozi vse bolj in bolj. Ko so me zadnjič naprosili neke in sem potem krošnjari in trkal okrog, da bi nekakšno majhno dekletce — s prav lepimi izpričevali — spravil nekam pod streho, sem videl, da danes skoraj ne more biti bolj nerodnega in ne-hvaležnega opravka, kakor je, spraviti otroka v šole. Povsod sam večni pritisk in naval, povsod sama omejitve in predpis, povsod največ verjetnosti, da otrok ne bo sprejet. Kam bi se človek obrnil v teh stiskah?

Vzrok za ta moderni naval na šole leži globoko v gospodarskem položaju, v katerem se nahajamo. Prejšnje čase je bilo lahko, očetje so svoje štirinajstletne fante pošiljali učiti kakšne pripravne stvari in so jih po treh, po štirih letih imeli pri kruhu — dandanes se pa lahko lotiš katerekoli stvari in nisi nikoli gotov, kdaj boš prišel na vrsto, kdaj boš prišel do dela in do poštenega življenja. Dandanes je težko biti gotov, dozorel, izučen človek, takšni ljudje morajo pogostem brez vsakršne krivde držati križem roke. Znamenje našega časa je čakanje in odlašanje, dandanes je dobro samo tistemu, ki lahko počaka in potrpi — in najlažje je počakati in potrpiti tistemu, ki šele raste in se šele uči. Tako so v teh časih šole postale — in naj se nikar nihče ne zgraža nad to ugotovitvijo — tako so šole postale čakalnice, generacij, ki jim ni dano, da bi njih roke naravnost prijele za delo, in ki jim ni dano, da bi stopile naravnost v sredo življenja. Morda so šole v tem novem svojstvu nekaj malega izgubile na tistem svojem dobrem, idilično-toplem kulturnem poslanstvu, ki so ga vršile v časih, ko so bile še nekakšna živa, nazorna predpoda življenja in ko v življenju ni bilo nič težje avanzirati od stop-nje do stopnje, kakor je bilo lahko v šoli napredovati od razreda do razreda; zato pa so šole v teh naših dneh zadobile za družbo in za narod čisto nov, velik pomen, postale so rezervuar, iz katerega bi narod v teh suhih letih rad zajemal vsaj majhne dote svojim otrokom, postale so zadnji vir, zadnja prilika, da se mlade generacije opremijo za čase, ko se življenje spet odpre. Ta naval na šole je samo dokaz, kako je narod zdrav: niti v brezposelnosti ne mara križem držati rok, temveč se hoče ta čas tiho pripravljati na prilike, ki mu bodo še prišle. In visok kulturni nivo je v vseh življenjskih bojih zmirom dobro orožje.

Otroci trkajo dandanes na vrata šol za-voľno bodočnosti, ki je ni še nikjer pred njimi. In to je vprašanje, ki ga šolniki sa-mi nikakor ne bodo mogli rešiti. Fri.

Bled

Tujska sezona se je pričela živahno razvijati. Hotela v središču, kakor Parkhotel in Toplice, imata že mnogo tujcev. Nad vse ljubke so otro-ske prireditve v Kazini, katere prireja vsak petek uprava Parkhotela za otroke letoviških gostov. To je živčav, da se še odrasli pomladi pri pogledu na to ljubko zabavo mladine. Stanovanj, posebno po vilah s porabo kuh-nje, se še vedno dobi dovolj po zmernih ce-nah. Tudi ostali hoteli imajo še proste sobe. Vsi hoteli in penzionji so znižali cene za okoli 30%, tako da je letos naše letovišče skoraj najcenejše v naši banovini.

Gorje pri Bledu

V nedeljo 12. julija se je vršila na vrtu brata Jana v Spodnjih Gorjah tombola z veselico gorjanskega Sokola. Obisk je bil nadvse dober. Čisti prebitek prireditve se porabi za zidavo svojega Sokolskega doma, za kar je že društvo kupilo lepo stavbnišče, ki je precej obširno in ob glavni cesti iz Bleda v Gorje.

Jz Dravske banovine

d Visoko priznanje. Upravitelj Davorin Jen-kove narodne šole v Cerkljah pri Kranju je prejel to-le pismo: Gospod, maršalat dvora Vas obvešča, da je Njegovo Veličanstvo kralj blago-volil sprejeti poslano spomenico »Od Ilirije do Jugoslavije« in mu je ukazal, naj se Vam in šolski mladini v Cerkljah izjavi zahva-la. — Tajnik: Kosta L. Mišić.

d Proforski izpit so naredili v poletnem se-mestru pred stalno izpitno komisijo za profesorske izpite v Ljubljani suplenti-diplomirani filo-zofi gg.: dr. Blinc Marta, dr. Hribar Mirko, Hvala Marij, Jemec Valentin, Martine Peter, Pirc s. Katarina, Prezeli Josip, dr. Slodnjak An-ton, Sterle Vlasta in Stupan Bogomir. Čestitamo!

d Primarij dr. Zalokar je odpotoval in začne znova ordinirati začetkom avgusta.

d Glavna skupščina Jugoslovanske gasilske zveze bo 1. in 2. avgusta v Mariboru.

d Oddaja zakupa kolodvorske restavracije na postaji Pragersko se bo vršila potom licitacije dne 10. avgusta t. l. pri Direkciji državnih že-leznic v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisar-ni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti direkciji).

d Obledela obleke barva v različnih bar-vah in plisira tovarna Jos. Reich. 398-2

d Drugi merkantilni tečaj za učiteljstvo v Ljubljani. Kraljevska banska uprava dravske banovine razglašala: V merkantilni tečaj za strok. izobrazbo učiteljev na trg. (gremijalnih) in obrt-no nadaljevalnih šolah, ki se bo vršil od 3. av-gusta do 30. avgusta t. l., so se sprejeli spodaj navedeni prosilci. Vsi spodaj naštetih gg. učitelji, ki hočejo ta tečaj posestati, morajo prijaviti to še posebej VIII. od. kr. banske uprave najkasneje do 30. julija t. l. z navadno dopisnico. Tečaj se od-tvori ob 7. uri zjutraj dne 3. avgusta t. l. na teh. srednji šoli v Ljubljani (prilijče, soba št. 5). V tečaj so bili sprejeti: Birs Josip, Ponovi-č pri Litiji; Burja Rihard, Gor. Radgona; Bur-dian Franc, Soštanj; Černelc Božo, Zagorje ob Savi; Golobič Peter, Jesenice; Gorup M. Franc; Sv. Florjan; Hraštnik Rado, Gor. Logatec; Hre-šak Alojzij, Ljubljana, Hude Drago, Ljubljana; Jurčević Marija, Celje; Kobentar Ant., Radovljica; Kobilica Rud., Bled; Kogej Leopoldina, To-mišelj, Kokalj Fran, Velike Lašče; Kokot Ferdo, Vič; Kokotec Janko, Dobropolje; Lavrič Pavel, Tržič; Levec Anka, Ljubljana; Lipovec Josip, Ljubljana; Lunder Dušan, Primskovo; Mahkota Anton, Ljubljana; Volk Stanislav, Hraštnik; Pečnik Ivan, Svibno; Požar Ladislav, Zagorje; Prelog Miloš, Celje; Rejec Franjo, Soštanj; Se-liškar Anton, Ljubljana; Slapšak Jerica, Ljub-ljana; Serajnik Joško, Dovje; Slibar Anton, Za-gorje ob Savi; Tratar Jože Marjan, Trebnje; Vavde Milan, Vojnik; Vennigerholz, Središče; Vidmar Miro, Cerklje; Vode Angela, Ljubljana; Završnik Rud., Ljubljana; Zlatič Leo, Sevnica; Pavlič Efreim, Trbovlje-Vode.

d Opozorilo staršem radi nezgod na železni-ških progah. V zadnjem času se množe nezgode povoženja otrok po vlakih na raznih progah di-rekcije državnih železnic Ljubljana. Vse to se dogaja, ker starši ne nadzirajo svojih otrok in jih puščajo brez vsakega varstva v bližini pro-ge odnosno železniških naprav, kar je po zakonu kaznjivo in so za posledice odgovorni starši, oz. varuhi otrok.

d Volna, bombaž, nogarice in pletenine v ve-liki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Zidov-ska ulica 4 in Stari trg 12. 600

d »Vzajemna pomoč« reg. pom. blagajna v Ljubljani Borštnikov trg 3/1, je najcenejši zavod za zavarovanje posmrtnine. 1634

d Naš radio. V »Radiowoe« št. 25 se pri-to-žuje nekdo, da ne oddaja dunajska postaja skoro nikdar plošč s potjem znanega R. Tauberja. Nam je taka pritožba nepotrebna, kajti ljub-ljanska postaja oddaja Tauberjevo petje dan za dnem, včasih celo opoldne in zvečer isti dan, tako, da smo — sicer izbornega pevca — že do vrha siti. Ali bi ga ne kazalo za nekaj mesecev upokojiti, na njegovo mesto pa poklicati kate-rega naših, ki so razkropljeni daleč po svetu, pa ne zaostajajo morda prav nič niti za tem iz-bornim nemškim pevcom.

d Nova telefonska zveza. Pri sv. Trojici v Slo-venskih goricah je bila dne 10. julija t. l. otvor-jena telefonska centrala.

d Opozorjamo na današnji oglas trgovine harv in lakov. 1520a

d Velik gozdni požar na Jelovici. Na Jelovici je izbruhnil velik gozdni požar. Ker ga doma-čini iz Ržnega niso mogli pogasiti, je bila še zaprošena za pomoč vojska oblast. K sreč pa so požar včeraj zjutraj vendarle pogasili. Kako velika je škoda, se še ne ve.

d Vlomna tatvina v Volčjem. V Volčjem je bilo vlomljeno v vilo tovarnarja Franca Kovačiča. Neznani tatovi so odnesli več kosov postelj-ne odeje in obleke v skupni vrednosti 3800 Din.

Ljubljana

Sreda, 15. julija 1931, Henrik I. Pravoslavni: 2. julija, Polag H. B.

Nočno službo imata danes karni Trnkoc-zy na Mesnem trgu in Ramor na Miklošičevi cesti.

Seja ljubljanske občinske uprave. V petek 17. t. m. ob 17. uri bo seja ljubljanske občinske uprave. Na dnevnem redu so poročila finanč-nega odseka, gradbenega, tujsko-prometnega, personalno-pravnega, policijsko-zdravstvenega in socialno-političnega. Med poročili finančnega od-seka omenjamo računski zaključek Mesne hranilnice in Kreditnega društva Mesne hranilnice

za leto 1930, posojilo 2 milijonov Din za raz-širjenje plinskega omrežja in 1.500.000 Din za razširjenje vodovodnega omrežja. V tajni seji se bodo obravnavala poročila personalno-prav-nega odseka.

K volitvi predsednika SPD. Kakor je zna-no, je na izrednem običnem zboru dne 26. juni-ja odstopil dosedanjí predsednik Slov. plan-društva g. dr. Fran Tomižek. Radi tega od-stopa je na dnevnem redu prib. običnega zbora, ki bo v četrtek 16. t. m. ob 20. v Mesnem domu, volitev predsednika. V planinskih kro-gih, ki žele, da se ohrani solidna tradicija SPD, so proglasili za kandidata dosedanjega pod-predsednika osrednjega odbora SPD, gospoda prof. Janka Mlakarja. Prof. Mlakar deluje v odboru SPD že okoli 30 let ter torej dobro po-zna ves notranji stroj in obrat društva in nje-ga potrebe. Razen tega je prof. Mlakar odlični planinski turist, ki je prehodil ne samo večino vrhov v domačih gorah, temveč tudi marsi-katega gorskega velikan v Avstriji, Švici in Franciji, ter je naši publiko dobro znan tudi kot popularen pisatelj in predavatelj. Pričako-vati je, da bo udeležba na običnem zboru, kjer bo šlo za važno volitev društvenega predse-dnika, čim večja. SPD šteje okrog 4300 članov; na obični zbor bi moralo priti vsaj 500 članov, t. j. dobra desetina, če se bo članstvo količikaj zavedalo važnosti te volitve. Zato prihodnji čet-rtak, dne 16. t. m. ob 20. uri vsi zavedni planinci na obični zbor SPD v Mesnem domu!

XXXX. redni obični zbor Zadruga hotelir-jev, gostilničarjev, kavarinarjev, izkuharjev in žganjetočnikov v Ljubljani bo v četrtek 16. ju-lija ob 15. uri v gostilniških prostorih gosp. Fr. Kavčiča na Privozu št. 4. Po končanem običnem zboru zadruga se bo vršil ravnotam ob 16. uri obični zbor Bolniške blagajne članov zadruga.

Beograd v Ljubljani. Ljubljana se od Beograda zelo razlikuje: ima drugačne ceste, drugače hiše, vse je pač ljubljansko, toda ne-kaj beograjskega je Ljubljana dobila zadnje čase vendar: in sicer je to »beograjsko« na Mesnem trgu št. 11, ime mu je pa »Pod skalco«. To je znana restavracija »Pod skalco«, katero je nedavno prevzel bivši beograjski restavrat-er g. Briški. Beograščani, ki pridejo v Ljubljano, se kaj radi ogledajo »Pod skalco«, kjer dobe vse »srbske specialitete«. Pa tudi domačini pridejo tu na svoj račun, kajti g. Briški jim vsak čas postreže z domačimi jedmi. Zato vsi, ki so bili kdaj »Pod skalco«, upravičeno trde, da je tu edini pristni »beograjski« količek v Ljubljani.

Organizacija Ruskega Rdečega križa name-rava z odobritvijo ministrstva za notranje po-sle ter glavne uprave Rdečega križa kraljevine Jugoslavije v tekočem letu zbirati prispevke za nakup medicinskega in ekonomskega inventar-ja. Ta akcija se prebivalstvu toplo priporoča.

Odprta noč in dan so groba vrata. Umrla je Jerica Gerlovič, roj. Kapus, 51 let stara, vd. polic. agenta, Jegličeva ul. 10. Blag ji spomni! Žalujočim naše sožalje!

Iz bolnišnice. V bolnišnico so prepeljali z rešilnim vozom 25-letno ženo plakaterja Katice Tošarjevo, ki je bila v samomirnem namenu sušar. V bolnišnici so ji izprali ledodele in je se-daj že izven nevarnosti. V bolnišnico so še pripeljali 27-letnega delavca Rudolfa Primca z lžanske ceste, ki se je po nesreči ustrelil v desno nogo, in 31-letnega vrtnarja grajščine Črni potok pri Smartnem Andreja Tomšiča, ki je padel s češnje in si zlomil obe nogi.

Najboljši liker sveta »Gromozovka« Mari-bor, Maistrova. 1334

Trpinčenje živali. Osebe, ki hodijo dnevno na trg, se pritožujejo o trpinčenju živali, katere prinesejo na prodaj. Tako prinesejo kmetice kure, slačene v koše s zvezanimi nogami, ali pa celo v zavezanih vrečah. Ravno tako tudi golobe in zajce. Ta žival je potem postavljena ravno na sredi trga na prodaj, kjer pripeka solnce ves dan, medtem ko se semena prodajajo lepo v hladni senci. Živali kar gagajo od vročini in žeje. Namesto da bi živali takoj na-pojili, ko jih postavijo na trg, in jim zrahljati zaveze, se prodajalci za to ne zmenijo. Proda-jalci, ki prinesejo živali na trg, bi lahko vzeli s seboj skledico ali kaj, in bi iz vodovoda pri mesarjih napojili živali. Saj take skledice niso drage. Obracamo se na tržno nadzorstvo, naj ukrene, da bodo živali prodajali v senci in da jih bodo prodajalci napojili in oprostili tesnih vezí na nogah. Prijatelji živali.

Male tatvine. Diplomiranemu tehniku Fer-dinandu Živcu je bila ukradena na Trnovskem pristanu na tzv. »Spici« med kopanjem iz blaž-nega žepa srebrna ura z verzičjo, vredna 400 Din. Dijaku Otokarju Župčiču pa so bile ukra-dene med kopanjem istotam sive hlače in šport-na srajca v skupni vrednosti 400 Din. — Delavcu Josipu Gačniku, stanujočemu na Dunajski cesti blizu Stadionu, je bila ukradena iz zaklenjene barake iz zaprtega kovčka obleka, 1 par čevljev in dve srajci v skupni vrednosti 600 Din. — Delavcu v pivovarni »Union« Martinu Vanber-gerju je bila ukradena na veselilnem prostoru gostilne Reinighaus iz zunanje žepa suknji-ča srebrna ura, vredna 150 Din. Oškodovanec je imel suknjič obešen na stolu, na katerem je se-del. — Delavcu Francu Mažgonu, Vodmatska ulica 22, je bilo ukradenih iz zaklenjenega kov-čka v prtljajni sobi sobi 400 Din. Tatvine je osumljen neki Mažgonov tovariš. — Zidarskemu pomočniku Francu Berku, Tovarniška ulica 5, je bil ukraden iz nezaklenjene spalne sobe 1 par lakastih čevljev v vrednosti 260 Din. — Livar-ju Francu Nagodetu je bilo ukraden v Rožni dolini, med tem ko je vasoval pri svoji izvoljen-

ki, kolo, vredno 2000 Din. — Pletilji Jožefi Do-manjgovi, Vič 88, je bila ukradena iz stanovanja pletena volnena kapalna obleka, vredna 200 Din.

Ce se gleda izložbeno okno. Posestnica Ma-rija Planinškova iz St. Vida pri Ljubljani je pri-javila policiji, da ji je bila ukradena iz cekarja med tem ko je gledala pri Miklavcu izložbeno okno, rjava denarnica z 250 Din. Tatvine je osumljena neka kmečko oblečena ženska, ki je skupaj z njo gledala izložbeno okno.

Pan« ovratnik ni celoluid ne kavčuk.

Cigavo je kolo? Stražnik Franc Rupnik je našel na dvorišču pri Figovu moško kolo, ki je že več dni bilo tam shranjeno. Kolo je znamke »Graciosa« in je dobro ohranjeno. Lastnik ga dobi na policiji.

Nezgoda na Marijinem trgu. Trgovski sluga Anton H. je vozil tako neprevidno, da je podrl na Marijinem trgu državno uradnico Angelo Čr-nivčevu in jo poškodoval na levem komolcu in na tilniku.

Celje

Generalni direktor Agrarne banke v Celju. V Celje je prišel generalni direktor Agrarne banke v Beogradu g. dr. Janko Hacin.

Zrelostni izpit na rudarski šoli je položilo vseh 15 kandidatov, med njimi 4 z odličnim uspehom. Izpravevalni komisiji je predsedoval rudarski glavar g. inž. Stigar Vinco, člani pa so bili gg. direktor šole inž. Ferjančič, dr. inž. Jeločnik, inž. Niesmer, prof. Lovrenčič in strokovni učitelj Košutnik. Po izpitu sta z bodril-nimi besedami nagovorila absolvente g. inž. Stigar ter direktor g. inž. Ferjančič.

Smrtna kosa. 14. t. m. je na Mariborski cesti št. 9 umrla 53letna delavka v Westvoni tovarni Perše Julijana, doma iz Sv. Lovrenca pod Prožnim. N. v. m. p.!

Rešilna postaja opozarja ponovno, da ne sme z rešilnim avtom prevažati ljudi, ki so oboleli za kužno boleznijo. V takih slučajih je treba pozvati javno bolnico, ki pride po bolnika s svojim posebnim avtom.

Izgube in najdbe. 8. t. m. je bilo v Stross-mayerjevi ulici izgubljenih 100 Din; 11. t. m. je bila v parku izgubljena zapustnica; 9. t. m. je bila v Gubčevi ulici izgubljena rjava usnje-na listnica z denarjem in legitimacijo. Najditelji naj oddajo stvari na policiji. — 11. t. m. je bila na Glavnem trgu najdena zračna cev za kolo. Dobi se na policiji.

Nesreča pri Tillerjevi koči. Soproga davč-nega nadupravitelja v p. g. Blažona, ki biva na oddihu v Logarski dolini, se je v nedeljo soln-čila pri spodnjem bazenu Tillerjeve koče. Ne-aadoma je priletel od višje ležečega drugega bazena težak kamen in padel g. Blažonovi na fevo nogo. G. Blažonova je dobila občutno poškodbu. Prvo pomoč ji je nudil g. Hope iz Cel-ja, nakar so jo z avtomobilom prepeljali v Celje. Nesrečo je povzročil nepreviden šetalec, ki je sprožil kamen.

Pasja steklina v Sp. Hudinji. Te dni sta se pojavila v Sp. Hudinji dva stekla psa, od kate-rih je eden obgrizel pet drugih psov. Psa so ujeli in ustrelili. Oblasti so akrenile vse po-trebno, da se steklina ne razširi.

Premeten slepar. Mesar in gostilničar v Gaberju g. Permozer je pred tednom kupil v okolici Vojnika od nekega posesnika vola ter plačal samo del kupnine. Neki A. S., ki je bil tedaj zaposlen pri nekem drugem kmetu kot hlapec, je zvedel za to kupnjo. Ko je svojo službo zapustil, je prišel v Celje h g. Permo-zerju in se predstavil kot hlapec onega posest-nika, ki je vola prodal, ter zahteval ostali zne-sek. G. Permozer mu je izročil 2400 Din. Kmalu pa je izvedel, da je pasedel sleparju. A. S. je z denarjem izginil.

Pretep. 32letnega posesnika Cizeja Ivana s Trnave pri Gomilskem je v nedeljo na neki veselici neki nasprotnik udaril s steklenico po glavi in ga občutno ranil. — 25letnega Blazin-ska Franca iz Socke, zaposlenega pri cestnih delih v Dobrni, je v nedeljo v neki gostilni na-padel delavec Sket Franjo ter ga z nožem za-bodel za levo uho. — Oba so prepeljali v celj-sko javno bolnico.

Bela Krajina

Požar v Črnomlju. V soboto zjutraj ob drugi uri je bilo plat zvona, pričelo se goret v hiši D. Wolfa v Zadnji ulici. Požar so domači o pravem času opazili in ga s pomočjo sosedov pogasili, pogorela je omara in več drugih hiš-nih predmetov. Ogenj je bil radi zgnječenosti hiš nevaren za vso ulico.

Nesreča pri delu. Pomožnemu delavcu ko-maj sedemnajstletnemu Pezdircu je cirkular pri lesni industriji »Jugoles« raztrgal desno roko; ponesrečenca so odpeljali v kandiško bolnico, kjer mu bodo roko najbrže amputirali.

Gasilska slavnost. Dne 19. julija bo prazno-valo prostovoljno gasilno društvo v Metliki šestdesetletnico svojega obstoja. Svoj jubilej bo praznovalo zelo slovesno, udeležila pa se ga bodo tudi ostala gasilna društva Bele Krajine. Nova elektrika. V Metliki bo kmalu nova električna luč, daljnovod je že izpeljan od elektrarne v Ozlju do Metlike. Tudi v mestu se razpeljava blizu koncu in prav je, saj je dobra razsvetljava poleg vodovoda največja potreba za Metliko.

Zagorje

Smrtna kosa. Na Lokah je nenadoma premi-nul zadet od kapi splošno znan in priljubljen čevljarski mojster Peter Gostiša. Pokojnik je bil dober pevec in jako družaben človek. Naj mu bo zemljica lahka, preostalih pa naše sožalje.

Ponoviče

Pouk na pobožnevalnici je prenehal, ker se so začele počitnice. Nekaj bolj zanesljivih go-jencev je odšlo na počitnice k svojem. Tudi s poukom v mizarstvu, čevljarstvu in krojaštvu so na zavodu že začeli, na jesen pa bodo ustanovili tudi knjigovodstvo.

Zopet požar. Ob progi proti Gradcu je zaradi isker iz lokomotive 13. t. m. ponočne zonet nastal požar, ki je uničil les in ob progi poko-šeno seno. Da se požar ni razširil, kakor pred leti, gre zahvala železn. in veleposesniškim uslužbencem, ki so z vso vmo gasili.

Maribor

m Sedemdesetletnica »Slovanske čitalnice« v Mariboru. V petek 17. t. m. bo poteklo 70 let, kar je bilo v takti s malo zavednem Mariboru ustanovljene najstarejše slovenske kulturno društvo na severni jezikovni meji »Slovanske čitalnice«. Starejša od nje je bila samo še tržaška. Pri ustanovitvi je sodeloval tudi veliki vladika dr. Anton Martin Slomšek in njen program je bil zasnovan zelo široko in je bila nekaj časa zaradi »prekoračenja delokroga« celo razpuščena. Njeno delo je zarezalo globoke brazde in prav njemu se moramo v marsičem zahvaliti, da poteka danes naša državna meja po Kobanskem in ob reki Muri. »Slovanska čitalnica« je kot taka delovala še do poprevratnih dni, ko so njeno delo prevzele druge organizacije, sama pa je obdržala še nadalje ljudsko knjižnico, ki se je tekom let razvila v veljavno kulturno institucijo. Vsekakor velika in častna zgodovina!

m Prihod graškega SK Sturma. V soboto 18. t. m. bo v Mariboru gostoval graški SK Sturm ter odigral na Rapidovem igrišču prijateljsko nogometno tekmo s SK Rapidom. Pričetek tekme ob 18. uri.

m Cirkus »Schneiders«. Po dolgem presledku bo v sredini avgusta obiskal Maribor zopet cirkus svetovnega slovesa, »Cirkus Capitain Alfred Schneiders«. Podjetje, ki zaposluje 300 ljudi ter ima 800 živali, 108 železniških vagonov, aeroplan, balet s 150 girli in 100 levov, ki so pred leti igrali v velikem in povsod znanem filmu »Quo vadis?«, se je letos spomladi vrnilo iz Amerike in je sedaj na turneji po Evropi. Najnovejša atrakcija tega cirkusa je velika vodna pantomina v bazenu z 1.500.000 litri vode. Turnejo po Jugoslaviji bo vodil znani cirkuški strokvnjak g. Miroslav D. Vojnovič, ki je že prisel v Maribor.

m Ustanovitev Sokola v Svecini. Na prizadevanje starega narodnega borca trgovca Matije Arha ter nadučitelja Josipa Berčeta se je ustanovilo v nedeljo v obmejni Svecini novo Sokolsko društvo. Ustanovnega sestanka so se udeležili starosta mariborske sokolske župe dr. Milan Gorinšek, podstarosta dr. Irgolič, sreski načelnik dr. Ipavc in šolski nadzornik Ivan Tomažič. Novo društvo vodi kot starosta posestnik in banski svetnik Ivan Serbinek. Z ustanovnega sestanka so poslali udanostni brozjavki pretolonasledniku Petru in podstarosti Ganglu.

m Svarilo. Kljub tozadebnemu svarilu se še vedno opazuje, da se obeležajo otroci med vožnjo na priklopne vozove mestnih traktorjev in s posebnim veseljem na avtoškropilnice. Pri tem vozilu zaposleno osebo ne more vsak posameznik slučaj opaziti in otroke svariti, zato se lahko pripetijo večje nesreče. Starši in vzgojitelji, ki so odgovorni za svoje otroke, se ponovno opozarjajo, da jih poučijo o nevarnosti, v katero se podajajo pri obsejanju na motorna vozila med vožnjo. Ako to ponovno opozorilo ne bo imelo zaželenega uspeha, bo mestno načelstvo mariborsko prisiljeno ukreniti potrebne, da se uvede kazensko postopanje proti staršem oz. vzgojiteljem radi nezadostnega nadziranja otrok.

m Iz mestnega kopališča. Mariborsko mestno kopališče bo od 20. t. m. zaradi snajenja parnega kotla 14 dni zaprto.

m Zbožodravnik dr. Dernač. Stolna ul. 1, II. nadst., zopet ordinira. 1640

m Radi kvalitete in cene — samo »Karo« fevlije!

m Pijte original »CHABESOC«. 1114

m Prvo grozdje. Včeraj je prispelo na mariborski trg prvo italijansko grozdje. Prodajalo se je po 40 Din kilogram.

m Nova strelska družina. V Svecini so v nedeljo ustanovili novo strelsko družino. Za predsednika je bil izvoljen posestnik Alojzij Kren, župan v Tlaču.

m Kinematografi. Grajski kino predvaja od včeraj dalje vefilmi »Lažni feldmaršale«, kino Union pa filmsko opereto »Čikoška baronesca«.

m Onemoglost. Na povratku iz bolnišnice je na Meljski cesti onesveščen padel na tla 16-letni delavec Ivan Zavez iz Gornjega Dupleka. Z reševalnim avtom so ga prepeljali nazaj v bolnišnico.

m Karambol. Na oglu Črtomirove in Studenske ulice sta v ponedeljek trčila s kolesi skupaj Dragoljub Miličević, podnarednik 45. pehotnega polka in Franc Polič, čevljarški mojster iz Sv. Jurija ob Pesnici. Dasi sta oba

padla, sta ostala skoraj docela nepoškodovana. Le Poličovo kolo se je občutno pokvarilo. Zazdi tega je nastal med njima prepir, katerega s poravnali šele na policiji.

m Nezgoda. Pri telovadbi je padel v ponedeljek popoldne 17-letni trgovski sotrudnik Oton Ferencak ter si nalomil desno ključnico in dve rebri. Prepeljali so ga v bolnišnico.

m Samomor. Pri Sv. Petru pod Mariborom se je v ponedeljek umoril 30-letni tesar Ludovik Rivec. Prerezal si je s kuhinjskim nožem žilo odvodnico in je izkrvavel. Mati, ki je bila navzoča, sinove namere ni mogla preprečiti. Vzrok je baje razočaranje v življenju.

m Detomor. Zaradi umora novorojenčka moškega spola je bila te dni aretirana tesarjeva žena Josipina T. iz Melja. Sodna obdukcija je ugotovila, da je bilo dete zadušeno.

m Nezgoda. Danes popoldne ob 14. uri je padla s kolesa 22-letna Josipina Kuvec. Poškodovala si je levo nogo pod kolonom. Odpeljali so jo v bolnišnico.

m Rop. V ponedeljek zvečer je na pristanu neki neznanec napadel krošnjarja Mijo Pušica in mu iztrgal iz rok telovnik, v katerem je bila listnica z denarjem in dokumenti.

m Obtožnica proti Rudolfu Mohorku. Pri telefonskem prenosu te včeraj objavljene vesti se je skvaril smisel konca prvega in pričetka drugega odstavka. Soobtoženi Klančnik se ni 2. aprila 1. 1916 v Mariboru oženil, ampak je bil 2. aprila 1. 1906 rojen Rudolf Mohorko.

m Vlom v mesnico. V noči od ponedeljka na torek je policijski stražnik Rafael Pušnar krog 4-15 opazil, da so pri mesnici Jožeta Drogenika na Pohorski cesti št. 5 vlomljena vrata. Obvestil je o tem stražnico in lastnika, ki je ugotovil, da mu je vlomilec odnesel 40 kg prekajene svinjine v vrednosti 1000 Din in približno 60 dinarjev kovanega drobiža. Za vlomilec se ni sledi.

m Tatvine koles. Martinu Ritonji, posestniku iz Metave pri Sv. Petru pod Mariborom, je v ponedeljek dopoldne izginilo 1800 Din vredno kolo iz veže okrožnega sodišča. Zvečer pa je

bilo ukradeno tudi 1800 Din vredno kolo Avguštinu Guzlu, čevljarškemu mojstru iz Frankopaneve ulice, katero je za trenutek pustil pred Lauferjevo gostilno na Pohorski cesti.

m Aretacija. V ponedeljek je bila v Mariboru izvršena samo ena aretacija; k »Grofu« je moral Ljudvik B. radi potepanja.

»Grof Zeppelin« nad Mariborom

Na sliki vidimo zrakoplov »Grof Zeppelin«, ko je plul nad Mariborskim otokom, kjer so ga številni kopalec občudovali.

Tovorni avto ubil starko

Huda avtomobilska nesreča pri Ptuj

Maribor, 14. julija.

Včeraj popoldne se je v Slovenji vasi na Dravskem polju dogodila težka nesreča, katere žrtev je postala 60-letna kmetica Jera Skazova.

Skazova se je pripeljala z avtomobilom iz Ptujja. Izstopila je iz voza in za njim zavila na cesto, ki jo je hotela prečkati. Ni pa opazila tovornega avtomobila trgovca Lepeja iz Reke,

ki je prav tedaj zavil mimo.

Tovorni avto je zadel Skazovo z vso močjo in jo zagnal na tla, tako da je obležala nezavestna. Sofer je s pomočjo prisotnih starko takoj dvignil v avto in jo odpeljal v ptujsko bolnišnico, kjer pa je še popoldne umrla. Pri padcu si je Skazova zdrobila lobanjo in je bila spričo tega vsaka pomoč zaman.

Slovenec zadavil Slovenko v Chicagu

Zbežal je v Milwaukee, tam je priznal zločin in zdaj je pripravljen »goreti na stolu« — Morilec Cankar je štajerski Slovenec, umorjenka Albrehtova pa je doma iz logaške okolice

»Prosveta«, glasilo SNPJ, poroča v svoji številki z dne 29. junija iz Chicaga:

Nenavaden zločin v naši naselbini se je dogodil pred enim tednom, ki je pa ostal skrit do zadnjega četrtka. Frank Cankar ali Cankar je zadavil 58letno vdovo Katarino Albrehtovo v njenem stanovanju, 658 W. Grand ave., na severni strani mesta. Po storjenem činu je Cankar pobegnil v Milwaukee, toda tam je bil aretiran, ker se je policiji zdel sumljiv pritepec. Milwaukee policija je zelo stroga z neznanimi tujci, ki pridejo iz Chicaga, ker sluti v njih gangeže.

Toda Cankarja je aretacija tako zmedla, da je mislil, da ga že imajo radi njegovega dejanja, in brez ovinkov je povedal policiji: »Da, jaz sem zadavil ženo v Chicagu. Najdete jo v stanovanju pod naslovom 658 W. Grand ave. Hotela je, da se zavarujem v njeno korist, a jaz sem jo prevaril. Umoril sem jo.«

Cankar se je širil s policijo in ji vse povedal, rekoč, da je pripravljen »goreti na stolu«, namreč na električnem. Dejal je, da je ženska bila

vdova kakih pet tednov. Stanoval je pri njej in mu je po smrti svojega moža predlagala, naj bo njen »gigolo«. Bil je brez dela in je sprejel ponudbo. Nekaj tednov je šlo dobro, nato pa je vdova, ki je bila deset let starejša od njega, zahtevala od njega, naj se zavaruje za 10.000 dolarjev in imenuje njo za dediča. Odklonil je to zahtevo, nakar sta se začela prepirati. Prepričal je trajal vsak dan, dokler se nista 22. junija stepla. Cankar pravi, da je skočila vanj in ga začela praskati po obrazu, tedaj pa jo je prijel za vrat in stisnil — močnejše, kot pa je nameraval.

Cankarja so privedli v Chicago še isti dan, 25. junija, nakar je vodil policijo v zaklenjeno stanovanje in tam so našli mrtvo Katarino Albrehtovo. Zdal se vrši preiskava v Chicagu.

Vdova je bila pokopana zadnjo soboto. Bila je članica društva št. 86 SNPJ kot je bil njen mož, Anton Albreht, ki je umrl pred petimi tedni. Albreht je bil doma iz okolice Logateca, ona pa iz Trenta pri Tolminu na Primorskem. Cankar je star 48 let in menda štajerski Slovenec.

Trebnje

Imenovanje. Imenovan je za pripravnika-prometnika na tukajšnji železniški postaji gospod Vladimir Peti, rodom Beograjecan. Mladi uradnik, ki je absolviral železniško prometno šolo v Beogradu, je svoje prvo službeno mesto v Trebnjem že nastopil.

Pred tujsko-prometno razstavo. Kmalu bo otvorjena v Ljubljani tujsko-prometna razstava. Tudi Trebnje in okolica mora biti zastopana na tej razstavi. Pri zadnjem sestanku vseh interesentov je bilo soglasno sklenjeno, da se razpiše natečaj za najlepše posnetke Trebnja in okolice. Foto-amaterji naj prodlože svoje izdelke v občinski pisarni v Trebnjem, kjer jih bodo ocenili, najboljši pa poslali na tujsko-prometno razstavo.

Odmera banovinske davštine na hiše. Vse osebe, zavezane plačilu banovinske davštine od hiš, morajo takoj prijaviti, kakor lani, svoje stanovanjske dele občini, ki bo odpadajoči znesek odmerila in pobrala. Za to davščino pridejo v upoštevek posebno kmetovalci in oni, ki ne plačujejo zgradarine.

Brezobzirni avtomobilisti. Kljub temu, da imamo na vsakem koncu vasi napise, ki zabranjujejo prehitro vožnjo skozi vas, skoro vsi avtomobilisti voziijo z brzino 40 do 50 km skozi vas, Trebnje, kjer nimamo še škropilnice, je zato vedno v oblakih prahu, saj se avtomobilisti vrste eden za drugim. Da se temu zlu odpravimo, so Trebnjanci sklenili, da bodo take brezobzirne avtomobiliste prijavili oblasti. Vsak naj si samo zabeleži evidenčno številko avtomobila in odda nato prijavo žandarmeriji, in smo prepričani, da bodo vsi polniki skozi Trebnje v najkrajšem času vozili s predpisano brzino. Isto naj bi pa ukrenili tudi drugi kraji.

Pretiseški izdanci. Na moje poročilo o nastopu Sokola v St. Rupertu-Krmelj ter o uspešnem sokolskem nastopu v St. Vidu na Dolenjskem me anonimni pisec poziva, naj popravim

svoja poročila v toliko, da izjavim, da protisokolskih ideologov v tej dolini ni in da v poročilu o nastopu v St. Vidu na Dol., izjavim, da tamkajšnje sokolsko društvo nima nasprotnikov. Vem, da je ta poziv, naslovljen name, oddan ravno od tistih, ki se čutijo prizadete, vendar se v javnost ne upajo. Zato izjavljam, da so bile moje besede v poročilu še premile in preblage na naslov onih, ki skušajo rušiti naše sokolske trdnjave v tej dolini. Ne skrivajte svojih imen, da se resno pomenimo. Če vas pa ti naši lepi sokolski uspehi tako bolijo, se jih ne udeležujte in ne čitajte poročil o njih, saj na ta način še vedeli ne boste za naše zmagovite pohode in boste v miru prespal preporod, ki ga Sokolstvo prinaša našemu narodu. N. S.

Medija-Izlake

Naše agilno Sokolsko društvo priredi v nedeljo svoj prvi javni nastop. Nastopili bodo vsi oddelki v prostih in orodnih vajah. Ob treh popoldne je sprejem gostov pri gostilni Bregar, nato odhod na prostor, kjer bo imel starosta br. Hribar Rudolf slavnostni govor. Pričetek telovadbe je ob štirih popoldne, po telovadbi pa je prosta zabava. Pri prireditvi igra rudniška godba pod taktirko kapelnika g. Srečka Godine. Po telovadbi je tudi kopanje v termalnem kopališču Medija-Izlake, in sicer za polovično ceno. Javiti se je pri načelniku br. Bregarju, Istočasno pa prosimo tudi vsa okoliška bratska društva, da se tega prvega javnega nastopa v kar največjem številu udeležijo, ter pomagajo mlademu Sokolu, da čim smejeje razpne svoja krila. Zdravo!

Modrasi. V takozvanem »Krhlu« vsako leto zajete potok Kolredežec, in je to Zagorjanom kopališče, je opazil g. Grošelj modrase, ki so prežali na ribe. Napravil je lov na kače in ulovil dva stara modrasa. To je že njegov četrty uspešen lov na kače. Starši pa naj tudi opozore mladno na kače, ki se kaj rade drže v bližini takih malih kopališč.

Škocijan

Občinska seja. Na zadnji občinski seji, ki se vršila v občinskem uradu in katero je otvoril župan g. Anton Marinčič ob navzočnosti 17 odbornikov, se je razpravljalo o sledečem: Najvažnejša točka te seje je bila naprava betonskega mostu v Dolenjih Dulah. Sklenilo se je po več predlogih, da se zgradi. Pooblastilo odbornika g. Globevnika, da napravi točen načrt in predloži proračun. Predlog, da najame župan posojilo 20.000 Din za občinske gospodarske potrebe pri Hranilnici in posojilnici v Škocijanu, se soglasno sprejme. Nadalje se določi, da občina prispeva 125 Din za cementne cevi, katere se naj vložijo pod cesto za odtok vode pri Dimcu na Zloganjski gmajni; tudi pri Antonu Andrejčiču v Dolenjih Dulah se naj vstavijo čez cesto kanalske cevi. Pri razpravi o popravilu občinskih potov se sklene, da se opozori občino Boštanj, da popravi občinsko cesto Laze—Konjsko—Mirna. Cesta, ki vodi od Laz do Telč se mora popraviti in prispeva občina za potrebno razstrelivo. Odbornik Jamšek predlaga, naj posestniki občine Tržišče popravijo cesto v Malkovcu, katere spada pod našo občino. V zameno pa bi posestniki občine Škocijan popravili del ceste, katere spada pod občino Tržišče, ker je njim bližja. Ta sklep se sporoči prizadeti občini. Županu gosp. Marinčiču se dovoli letna nagrada v znesku 2000 Din počeni s tekočim letom. Občinskemu tajniku se zviša mesečna plača na 700 Din. Organizistu se dodeli za izredno delo v občinski pisarni 250 Din. Nadalje se sklene nabaviti varnostne signalne deske za avtomobile in 10 velikih, krajevnih cinkastih tabel Preskrba obojih se poveri odborniku g. Globevniku. Zdravni predlog je bil poravnav ceste Gorenje Dule—Podpečce; za gramoz prispeva občina 100 Din.

Kotredež

Konj ga je udaril. V Potoški vasi so pri »Dolinški« spravljali pšenico s polja. Ker je vročina huda, trpi živina od ubadov in se otepava kolikor more in bije okrog sebe. Domači sin Viktor je ravnal ravno vprego, pri tem pa ga je udaril konj s tako silo v glavo, da mu je napravil precejšnjo rano nad levim očesom. Ostal je v domači oskrbi.

Prevalje

»Grof Zeppelin« je tudi naš posetil na svojem potovanju v Celovec. Priletel je okrog 14. s severozapadne strani v višini kakih 800 m. Prebivalstvo je navdušeno pozdravljalo in občudovalo zračnega orjaka, čigar trup se je svetil v solncu kakor velika srebrna smotka. Krenil je naglo v smeri proti Slovenjgradu in nam je le prekmalu izginil izpred oči.

Sokolski telovadni nastop bo v nedeljo 19. t. m. ob 16. na letnem telovadišču. Začetek po prihodu popoldanskega vlaka. Vabimo bratska sokolska društva ter cenj. občinstvo, da nas ta dan poseti v čim večjem številu. Ugodne vlakovne in avtobusne zveze. Pridite vsi!

Novo mašo je bral v nedeljo 12. t. m. domačin g. Kordež v farni župni cerkvi.

Pragersko

Igra. Društvo »Skala« iz Gornje Poljskave je priredilo v nedeljo, dne 12. t. m. v Zihorlovi dvorani na Spodnji Poljskavi spevoigro »Mlada Breda«, ki je vsestransko dobro uspela.

Zeppelin. Velikega zračnega orjaka »Grofa Zeppelina« smo v nedeljo krog 15. ure opazovali tudi Pragerčani.

Novo brizgalnica. Gasilsko društvo v Majšpercu je dobilo v nedeljo novo brizgalnico. Na pragerski tovorni kolodvor so se pripeljali po njo na treh velikih okrašenih vozovih z godbo.

Prekmurje

Veličastna manifestacija agrarcev. Agrarna zadruga za Dravsko in Savsko banovino v Črensovcih v Prekmurju je te dni zborovala in s tem pokazala svojo veliko delavnost in svoj veliki uspeh. Na obnem zboru se je zbralo nad tisoč članov, ki so obnem manifestirali za kralja, ker je podpisal agrarni zakon, katerega je naše ljudstvo najtežje pričakovalo. Agrarni zakon bo sedaj prestrigel poti raznim mešetarjem, ki so silili v ljudi, da bi kupili zemljo, seveda za precej visoko ceno. Agrarni zakon bo omogočil, da si bo vsak reven kmet z lahko pripravil nekaj zemlje.

Drž. osnovna šola v luči razvoja. Državna narodna šola v Murski Soboti je bila zgrajena 1875. leta kot dvorazrednica. Prve moči šolske na tej dvorazrednici sta bila kot upravitelj Slobič Igo in pa ga. Eberl Roza. Pod upraviteljem Tačanom je bilo šolsko poslopje razširjeno in šola uvedena med štirirazrednice. Za Tačanom je bil kot vodja šole g. Šostarič Aleksander, ki je vodil šolo do prevrata, a sedaj je upravitelj v Trdkovi. Pod Jugoslavijo je bil prvi upravitelj g. Janez Preininger, ki je bil zastopnik za Prekmurje v Mariboru, ko je prišel kralj, tedanj regent, v Maribor. Za Preiningerom so se učne moči pogosto menjavale, tako da je službovalo od 1. septembra 1920 pa do danes 69 učnih moči. Leta 1920. je bilo vpisanih 349 otrok, a leta 1930-31 pa 537. Pri takem številu otrok je jasno, da šestirazrednica ni dovolj, zato je že od leta 1928. naprej šestirazrednica s šestimi vzporednicami. Dne 22. maja t. l. je bila imenovana za učiteljico otroškega vrta Praunseis Franka. Otroški vrtec pa še ni odprt, ker je prostor za 40 otrok premajhen. Do tolike višine in ugleda pa je spravil šolo sedanji g. upravitelj Gabrijelčič Fran, ki mu gre vsa čast in priznanje.

Premestitev. Murska Sobotna je izgubila zelo priljubljenega g. sodnika Ivanca, ki je premeščen v Rogatec, kot predsednik tamkajšnjega sodišča. Obilo sreče na novem mestu!

Mursko-soboska bolnišnica prenapolnjena. Vidi se skrajna potreba nove bolnišnice, kajti že od 24. janija naprej je v bolnišnici več bolnikov kakor postelj.

Priljubljeni kaplan v Črensovcih g. Meško Jožef je promoviral v Zagrebu za doktorja teologije. Cestitamo!

Katoliško akademsko društvo »Zavednost« si bo ogledalo goriški del Prekmurja. Kakor smo že na tem mestu poročali, so prekmurski akademiki napravili velik izlet v Bogojno. Na tem izletu je bilo določeno, da poletijo 25. in 26. t. m. na Goričko, da dodobra spoznajo svojo ožjo domovino.

Potovanje po zvezdi večernici

133.

Sli so peš po peščenem bregu, prenočili naslednjo noč v neki skalnati votlini nad reko in spet potovali. Tretjega dne so dospeli do podnožja golih gora, ki so se jim na mah zazdele zelo znane. »Tu smo pa že bili!« je dejala Danica. »Da, bili smo,« je pritrdil Dušan. »Saj to so one gore, na katerih gnedijo leteti zmaji. Glej, tam gori je ona silna skala, kjer me je zver odložila. Nižje dol je jama in pajčevina!«

„Adler“ „Gritzner“

kolesa kolesa

Najboljša kvaliteta! — Nizke cene!

Edino prava
Adler kolesa
kajih svojstvo je lahek tek in izborna kakovost, dobite samo pri
Jos. Petelinc, Ljubljana
Nizke cene! — Najboljša kvaliteta!

Izvoz sadja iz Slovenije

(Od našega rednega dunajskega dopisnika A. G.)

Naša največja in zato najboljša izvozna sadna organizacija je — kakor sem že omenjal — »Stajerska sadjarska zadruga« v Mariboru, Miklošičeva ul. 2. Iz svoje izkušnje lahko povem, da ta naša zadruga najbolj slovi po vsej Avstriji, Češkoslovaški in Nemčiji. Ona je postavila ves ta naš izvoz na solidno in moderno podlago v največjem obsegu. Njeni enotni zaboji s posebno etiketo so povsod znani in cenjeni. Je že prišel čas, ko kupci vidijo zaboj in niti več ne vprašajo, kaj je notri, ali je blago prav sortirano, ali je notri res to, kar etiketa pravi, kakor se to godi s tirolskimi in ameriški jabolkami.

Ze danes je ta naša mariborska zadruga največji izvoznik v državi in po moji misli bi bilo za vse najboljše, ako bi ona v Sloveniji prevzela večino našega izvoza, posebno pa — jabolk, za kar je tako pripravljena, kakor največje izvozne firme v Evropi.

Iz neke okoliščine te zadruge sem spoznal in z veseljem pozdravil ogromen pomen te naše organizacije, ki je neprecenljive vrednosti, kar bo morala priznati tudi država sama ter postaviti našo Mariborčanko za dober vzgled v vsej državi; ona bodi učiteljica vsem združnim in tudi zasebnim velikim izvozničarjem v vsej državi. — Saj ima mnogo tistega zla, ki sem ga leta in leta bičal z Dunaja, svoj izvor v primitivnih razmerah naših izvozničarjev, ki so čisto še podprte z obžalovanja vredno neukostjo in indolencijo. Lotili so se izvoza jabolk ljudje, ki niso znali ločiti niti poglavitnih vrst, niti renetke od kanadke itd.

Naša Mariborčanka pa se pripravlja na tako obsežno ureditev svoje organizacije, da bo odgovarjala vsem zahtevam današnjega izvoza, sedanjih zahtev in usanc tujih trgov, kar mi spričuje njen »Pravilnik in navodila za kontrolorja in nakladalce pri standardizaciji jabolk«, ki bi moral biti veljaven za vse, kakor je Pravilnik trgovinskega ministrstva veljaven za izvoz sploh. — Kar prijetno sem bil presenečen, ko sem videl tolik napredek v našem Mariboru, ki bi delal čast velikemu narodu. Na vse potrebe, navade in razvade tujih trgov so mislili in jih vpoštevali, kajti mariborska zadruga je šla v konkurenčen boj z velikimi državami, ki silijo v svet samo s standardiziranim blagom. Zato si je omislila celo sortirni stroj, ki n. pr. za rinfuza nakladanje lepo sortira jabolka po velikosti in teži v pet predalov vagona, ki jih napravi iz desk pred nakladanjem. Kaj ne, to so španske vasi za, rekel bi, mnoge naše sedanje izvoznike. Prvenstvo takega napredka je prihranjeno naši mariborski zadrugi.

Ali ta naša zadruga je mislila še dalje. Iz banovinske vinarske in sadjarske šole v Mariboru prihaja nov naraščaj, ki je strokovno podkovan in — čuje — iz teh si hoče zadruga dalje vzgojiti — nakladalce, ki bodo ob svoji inteligenci in poznanju blaga izbornu vršili ob nakladalnih strojih pomožno službo. Evo eksistenca za mnoge absolutne mariborske šole. Ko ni velikega prometa, jih hoče zadruga uporabljati za razpošiljanje blaga v malih količinah po Jugoslaviji, kar je tudi rentabilna kupčija. In ko tudi to preneha, takrat bi bili ti izšolani sadjarji porabni po sadovnjakih, da bodo tam po pravih negovalih drevje, cepili, čistili, rezali itd. Evo, naraščaja za učitelje po drugih krajih naše obširne Jugosla-

vije. Vse naj se organizuje po enem kopitu, ki je priznано dobro in primerno za naše razmere.

Standardizacija naših jabolk je taka-le: a) kabinetno blago, ki odgovarja na zaboj označeni vrsti in velikosti z določenim najmanjšim premerom, brez madeža. — Značka Ia Ia; — b) prvotredno blago, namizno jabolko, sposobno za pakovanje v zaboje, dasi morda naloženo a la rinfuza, ostali pogoji kakor pri kabinetnem blagu z razliko, da prirodni madeži na koži, kakor bradavice, pege, škrlup, v skupni površini ne presegajo enega centimetra. — Značka Ia; — c) drugovrstno blago, ki je enako prejšnjemu, samo glede madežev je več tolerance. Ne sme biti natolčenih, od toče poškodovanih, nagnitih, črvinih itd. — Značka IIa; d) gospodarsko blago, po velikosti pod 5 cm, sposobno za konzerve. — IIIa; e) Blago za mošt. Vse ostalo blago, samo da sladko ne presega 30% količine.

Presenečeni pa nas mora ogromno število vrst ali sort jabolk v Sloveniji. Le pogledimo: I. Rana jabolka, v drugi polovici julija in začetkom avgusta so: 1. beličnik (weisser Klara-Apple), najmanjši premer 60 mm; 2. beli in rdeči Astrahan 55 mm; 3. viržinski rožnik 60 mm; 4. šarlamovski rožnik 55 mm. — II. Poletna jabolka koncem avgusta in septembra: 5. pisani kardinal, najboljše za izvoz, vzdrži vsako konkurenco v sev. Evropi, 70 mm; 6. ear Aleksander, hitro gnije, 70 mm; 7. polletni ramburi 70 mm; 8. rdeči jesenski kalvil 70 mm; 9. prinčevka, jako priljubljena, 60 mm; 10. herbortova reneta, manj priljubljena, 65 mm; 11. blenhamova reneta 60 mm; 12. landsberška reneta 65 mm; 13. gdanski robac 55 mm; 14. gravensteiner, izborna, 65 mm; 15. porenški krivopecelj 60 mm; dalje: jesenski kosmač, beli in rdeči stetinec, poletni mošanecelj, voščenka, vse večinoma 60 mm. — III. Zimska jabolka, v oktobru, ki jih je kar trideset vrst večinoma 60 mm v premeru. Glavna so: kanadska reneta, londonski peping, boskopski kosmač, koksova oranžna reneta, bellefleur, ananas reneta, zimska zlata parmena, jonathan, tateček, šampanjska reneta, kolačarka, pogučarka, budinka, mošanecelj itd.

To je vendar preveč za Slovenijo. Pogledimo v oni del stare Srbije okoli Užice, Požege, Čačka itd., kjer je na stotine vagonov samo budimke.

Naloga naših strokovnih šol, posamnikov, nadzornikov je, da to ogromno število vrst jabolk zmanjšajo čim bolj mogoče in se omejijo le na najboljše vrste, kakor kje bolje uspevajo. Tako bo obdelovanje sadovnjakov lažje, bo zelo olajšano delo pri obiranju, sortiranju in pri izvozu sploh. Iz lastne izkušnje ne vem, ali je res v Sloveniji toliko vrst jabolk, kakor jih izkazuje ta moj pregled jabolk iz Dravske banovine. Polovico manj bi bilo za gospodarski in trgovski uspeh mnogo bolje. Vsekakor pa je to dokaz, kako je lega Slovenije ugodna za sadjerejo, posebno za jabolka. Lega bivše Stajerske je ugodna tudi za češplje, ki bi bile dober izvozni sadež za bližnjo Avstrijo. Njim se izkazuje premočno pozornost. V istih krajih bi bilo lahko tudi grozdja dovolj za izvoz. Bližina mest, kjer bi se grozdje oddajalo, je naravnost jasen klic našim sadjarjem od severni meji. (Konec.)

Dobave

Gradsko poglavarstvo v Tuzli sprejema do 25. julija t. l. ponudbe glede dobave 1 bencinskega traktorja. —

Dne 23. julija t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Subotici ofertalna licitacija glede dobave 45.000 m³ gramozu. —

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 16. julija t. l. ponudbe glede dobave 100 kg papirnatih vrečic, 100 kg ovijalnega papirja in 2000 kg bučnega olja; do 20. julija t. l. pa glede dobave 10.000 komadov krajni kov. —

Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 18. julija t. l. ponudbe glede dobave 40 tisoč kg portland-cementa. —

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 20. julija t. l. ponudbe glede dobave 200 q bučnega olja. —

Borzna poročila

dne 14. julija 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 14. julija. Amsterdam 2274-30 do 2281-14, Bruselj 788-61—790-97, Budimpešta 986-72—989-68, Curih 1096-05—1099-35, Dunaj 793-86—796-26, London 274-34—275-16, Newyork 5636-39—5653-39, Pariz 221-73—222-39, Praga 167-25—167-75, Trst 295-38—296-28.

Zagreb, 14. jul. Amsterdam 2274-20—2281-14, Bruselj 787-61—789-97, Budimpešta 986-12 do 989-68, London 274-34—275-16, Milan 295-38 do 296-28, Newyork 5636-39—5643-39, Pariz 221-73 do 222-39, Praga 167-25—167-75, Curih 1096-05 do 1099-39.

Dunaj, 14. julija. Amsterdam 287, Atene 9-2187, Beograd 12-5625, Bruselj 99-59, Bukarešta 4-2287, London 34-56, Madrid 67-45, Milan 37-25, Newyork 711-20, Pariz 28, Praga 21-0637, Sofija 5-1487, Stockholm 190-80, Kopenhagen 190-25, Varšava 79-59, Curih 138-22.

Curih, 14. julija. Beograd 9-0950, Pariz 20-22, London 25-03, Newyork 515-50, Bruselj 71-95, Milan 26-93, Madrid 49, Amsterdam 207-75, Dunaj 72-40, Stockholm 138, Oslo 137-90, Kopenhagen 137-90, Sofija 3-78, Praga 15-2650, Varšava 57-70, Budimpešta 90-0250, Atene 6-67, Carigrad 2-44, Bukarešta 3-0625, Helsingfors 12-94.

Vrednostni papirji

Ljubljana, 14. julija. Na tukajšnjem tržišču ni sprememb.

Zagreb, 14. julija. Državni papirji: 7% inv. pos. 84—85, 7% Bler 78-50—79-50, 8% Bler 89-75—89-875, 7% pos. hip. b. 77—79-50, 6% begl. obv. 59—62-50, vojna škoda ar. 365—367-5, ult. avg. 370—375. — Banke: Hrvatska 50 do 65, Prašedion 957-50—965-625, Jugoslov. Union 150—160, Jug 67—68, Srbska 120—142, Ljublj. kred. 120 d., Mednarodna 68 d., Narodna 6250 d., Zemaljska 120—121. — Industrije: Sečerana Osijek 220—230, Trboveljska 240 do 245, Slavonija 220 d., Vevče 120—122, Šumska 25 d., Gultmann 107—110, Danica 65 d., Drava 235—236, Isis 46 bl.

Dunaj, 14. julija. Bankverein 14-70, Dunav-Sava-Adria 13-15, Prioritate 93-20, Trbovlje 29-95, Leykam 2—.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu

London, 14. julija. 7% Blaire 78-50—79-50.

Newyork, 14. julija. 8% Blaire 88—90.

Lesno tržišče

Ljubljana, 14. julija. Tendence: neizpremenjena mlačna, promet: 12 vagonov bukovih drv (eksek).

Ljubljana, 14. julija. Tendence: neizpremenjena stalna, brez prometa.

Sombor, 14. julija. Pšenica: bačka, srem, slav. 79 kg 170—172-50, Koruza: bačka 90—101. — Ječmen: bač., srem. 97-50—100, Oves: bački, srem., slav. 160—165, Otrobi: bački, pšenični stari v jutu vrečah 115—120, Moka: bačka 00 260—280, 2. 245—260, 5. 235—250, 6. 225—235, 7. 175—185. Tendence: neizpremenjena. Promet skupno 94 vagonov.

Novi Sad, 14. julija. Pšenica: sremska nova, 78-90 kg 171—173, Koruza: bačka 99—100, sremska Indija 102-50—105-50, Šid sremska 102-50—105. Ječmen: sremski 64 kg 102-50 do 105, Otrobi: bački, stari 117-50—122, Moka: bačka 00 280—300, 2. 260—280, 5. 240—260, 6. 220—230, 7. 180—190, 8. 125—135; srem, slav. 00 265—270, 2. 245—255, 5. 230—240, 6. 215 do 220, 7. 178—180, 8. 120—130. Tendence za koruzo čvrsta, ostalo: neizpremenjeno. Promet: pšenica 31 vagonov, koruza 14, moka 12 vagonov.

Pozor!

Pozor!

Pleskarska in ličarska dela za privatnike in nove stavbe

z najugodnejšimi pogoji izvršuje strokovno
Ivan Genussi, pleskar, Lublana, Igriška ul. 10
1593 Postrežba točna! Cene solidne!

Makulturni papir

se poceni proda

Na razpolago večja količina

Naslov pove uprava Jugoslovana

Otomane

v različnih vzorcih in najmodernejših oblikah, peresnice, žimnice, divane, pal. fotelje, blaga vse vrste in žimo dobite najceneje pri

Franc Sajovic, Ljubljana, Stari trg 6

Morski vrag

eden najlepših romanov svetovno znanega ameriškega pisatelja Jacka Londona, se dobi za nizko ceno Din 20—, vezan izvod Din 30—. Naroča se pri upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče št. 4.

Gramofonske plošče po 3 Din

izposojuje »SLAGER«, izposojevalnica gramofonskih plošč in gramofonov,

Ljubljana, Vegova ulica 2. 1501

Japonska kavarna

Lovska in Cankarjeva kavarna, povsem moderno renovirana, je nanovo odprta dne 7. t. m. v kolodvorski ulici 29, gostilna in kavarna »LEON«. Lep senčnat vrt z vzhodom iz Miklošičeve c. in Kolodvorske ul. Odprto vsak dan do 2. ure in odprto do 4. ure. — Otvaritev se izvrši z godbo in raznovrstno zabavo. Točila se bodo pristna dolenska in štajerska vina. Mrzla in topla jedila vedno na razpolago.

Pridite in ne bodeše se kesali.

Se priporočaja

Leon in Fani Pogačnik

Za počitnice berite

»V oklopnjaku okoli sveta«. Pestro in zabavno čtivo. V dveh delih; vsaki del po Din 20—, vezan Din 26—. Naroča se pri upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče št. 4.

Splošno kleparstvo, vodovodna instalacija in kritje lesno-cement. streh
J. Košar nasl.
D. Cotič

Ljubljana, Hrenova 7
se cenencemu občinstvu toplo priporoča. Sodeč po uspehih naših naročnikov upam, da boste tudi Vi zadovoljni. 1476

Vse barve, lake in firneže

dobite najbolje in po konkurenčnih cenah pri

„Lustra“ V. Laznik
Ljubljana
Gospodarska cesta 12
poleg restavracije „Novi Svet“ 1520

Vrtne zaklopne stole
prodaja pisarna Tribuč na Glincah — tel. 2605.

Kneginja Zurova

prekrasni ljubavni roman. Cena Din 30—, v platnu vezan 35—. Naroča se pri upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče št. 4.

Priporočaja se

naravni domači

malinovec

trvdre „Malina“
d. z. o. z.

Ljubljana VII

Medvedova ulica 4

Zakon

o uradnikih

(U. Z.) Nujno potreben vsakemu državnemu uradniku, dobite v upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče 4. Knjižica obsega 194 strani, od katerih odpade 17 na stvarno kazalo. Cena 18 Din. Za poštnino 1 Din v znamkah. Naročite ga še danes, ker je založna majhna.

Logavice, roka-vice, volna in bombaž

najceneje in v veliki izbiri pri

KARL PRELOG

Ljubljana, Židovska

ulica in Stari trg.

Gospodarske vesti

× Zetev v Sremu in Banatu. Pšenico so, kakor poročajo iz Indije, povečini poželi. Sedaj so pričeli žeti še oves. Pridelek je srednji. Ječmena je povprečno 13 q od katastralnega jutra, pšenice 9—12 q. Ovsu je deloma zelo malo, vendar se kmetje nadejajo, da bodo pridelali 4—8 q od jutra. V srednji Bački pričakuje zelo dobro žitev koruze. Kakor poročajo iz Kovina, bo pšenice 8—9 q od jutra, po kvaliteti pa 79—82 kg. V Rumi so pridelali pšenice 6—9 q od jutra, 5—3 ječmena, 3—5 ovsu. Sladkorna pesa slabo kaže. Pač pa v okolici Ruma dobro uspeva detelja in tudi koruza se je lepo razvila.

× Stipendije za agronome, veterinarje in šumarje. Kraljevska banska uprava Dunavske banovine je razpisala 4 stipendije po 1000 Din mesečno za slušatelje poljedelskih, veterinarskih in šumarskih ter ujem sorodnih fakultet ali visokih šol. Podrobne informacije daje poljedelski oddelek III. Dunavske banske uprave.

× Kmetstvo zavarovanje. Posledice elementarnih nezdov v državi so dale povod poljedelskim krogom, da so sestavili in kolektivno predložili pristojnim oblastem načrt kmetkega zavarovanja. Po tem načrtu naj bi se ustanovila zasebna družba, ki bi z izdatno državno pomočjo zvarovala proti elementarnim nezdodam vse kmete.

× Gradnja železnice. Kakor poročaja »Saobračajni pregled«, so v Rusiji od leta 1924 do leta 1928 zgradili 20.153 km novih železnic, v Norveški 379 km, v Jugoslaviji 674 km. V gradnji železniških prog so te tri države na prvem mestu. V Rusiji znaša prirastek železniških prog 35-1%, v Norveški 11%, v Jugoslaviji 7-3%.

× Likvidacija okrožnega urada v Brodu. Ministrstvo za socialno politiko je ukinilo Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Brodu. Ustanovljen je bil leta 1893. Leta 1912 so mu priključili požarški okrožni urad. Okrožni urad je v letih 1928-29 štel 15.500 članov. V zad-

njem času jih je imel okrog 12.000. Likvidacija se mora izvršiti do 27. t. m. OUZD v Brodu se bo pridružil OUZD v Osijeku. Tudi OUZD v Mostarju so nameravali ukiniti, a so mostarska občina in druge organizacije zavzele nasprotno stališče. V Beograd so odposlali posebno deputacijo s podrobnim pismenim referatom in prošnjo, da se OUZD v Mostarju ne likvidira.

× Naše pivo v Albaniji. V poslednjih 2 mesecih so izvozili preko Bitolja in Stenja ter preko Cafasanja v Albanijo 2500 hl piva. Tudi izvoz drugega blaga je silno narastel sprično novozgrajenih prometnih vezí z Albanijo.

× Oddaja zakupa prevoza, izkladanja in nakladanja monopolnega blaga pri Tobani tovarni in skladišču soli v Ljubljani se bo vršila potom direktnih ponudb, katere je vložiti do 18. julija t. l. pri Tobani tovarni v Ljubljani. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

× Francosko posojilo Poljski. Francija namerava dati Poljski novo posojilo v znesku 2 milijona frankov. Pogoji za to posojilo so že določeni. V kratkem bo odpotovala na Poljsko posebna francoska delegacija, ki bo proučila gospodarske razmere v Poljski in sestavila načrt borbe proti gospodarski krizi.

× Poljski sindikat za izvoz lesa bo pričel delovati pričetkom nove kampanje. Vlada namerava povišati carine za izvoz lesa za vse one izvoznike, ki ne pripadajo sindikatu. Povišek carine na les bo znašal 10 zlotov za 100 kilogramov. Les, ki ga bo izvozil sindikat, ne bo podvržen tej carini.

× Padeč madjarskega uvoza prašičev v Avstrijo. V prvih petih mesecih t. l. je uvoz madjarskih prašičev v Avstrijo padel v precejšnji meri. Tako je bilo na dunajskem tržišču meseca maja t. l. le 10 mastnih madjarskih prašičev.

Razširjajte Jugoslovana!

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

II. No. 39/3. 1975

Razpust društva.

Društvo Podružnica Sadjarskega in vrtarskega društva za Slovenijo na Veliki Loki je razpuščeno, ker že več let ne deluje, nima ne članov niti imovine in torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 8. julija 1931.

VI. N. 16.432/1. 1976

Izprememba v imeniku zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Dr. Hlavaty Robert, zdravnik v Ljubljani, je bil vpisan v imenik zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 4. julija 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Cg Ia 126/31—3. 1969

Oklic.

Tu toži Ljudska posojilnica v Novem mestu, r. z. z. n. z. po dr. Česniku, odvetniku v Novem mestu, Šetina Franceta, pos. iz Dol. Lakovnic št. pri Novem mestu, radi 9000—dinarjev s prip.

Prvi narok bo 22. julija 1931 ob poldevetih točno v sobi št. 58, I. n. Neznane bivališče odsotnemu tožencu se je postavila za skrbnico njegova žena Šetina Marija, pos. žena iz Dol. Lakovnic št. 5.

Okrožno sodišče Novo mesto, odd. Ia.,
dne 10. julija 1931.

C 252/31—7. 1924

Oklic

Tožeča stranka Hranilnica in posojilnica v Dobju je vložila proti toženi stranki Jazbinšek Jakobu in Julijani, posestnikoma v Jeseniku 14, radi Din 6250— in Din 314—s prip. k opr. št. C 252/31—1 tožbo.

Narok za ustno razpravo se je določil na 8. avgusta 1931 ob devetih pred tem sodiščem v izbi št. 9.

Ker je bivališče tožene stranke Jazbinšek Jakoba neznano, se postavlja viš. pis. oficijal Kokoš Josip v Laškem, za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno odgovornost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Laškem, odd. II.,
dne 3. julija 1931.

Nc I 143/31—1. 1972

Oklic.

Na predlog Skofica Janeza, posestnika na Suhi št. 28, je dovolilo podpisano sodišče s sklepom z dne 9. julija 1931, Nc I 143/31—1, uvedbo amortizacije naslednjih, pri predlagateljevem zemljišču vl. št. 46 kat. obč. Suha zastavno-pravno zavarovanih terjatev:

1. Kokolja Tomaža iz dolžnega pisma z dne 10. junija 1794 v znesku 100 gl. dež. velj.;

2. Skofic Lucije iz ženitne pogodbe z dne 30. januarja 1822 v znesku 42 gl. 56 kr. konv. velj. z naturalijami;

3. Skofic Jurija, Helene in Blaža iz gornje ženitne pogodbe in prisojila z dne 15. decembra 1847, za vsakega 89 gl. 16 kr. konv. velj.;

4. Zupana Primoža v Senčurju iz gornje ženitne pogodbe in gornjega prisojila ter odstopnice z dne 7. januarja 1858 v znesku 39 gl. 16 kr. konv. velj.;

5. Košnika Urbana na Suhi iz dolžnega pisma z dne 27. aprila 1848 v znesku 150 gl. s prip.;

6. Zupana Primoža v Senčurju iz izročilne pogodbe z dne 31. januarja 1851 in odstopnice z dne 7. januarja 1858 v znesku 310 gl. 44 kr.;

7. Luskove Helene iz dolžnega pisma z dne 16. marca 1853 v znesku 60 gl. s prip.;

8. Senka Jožeta na Suhi iz dolžnega pisma z dne 13. marca 1854 v znesku 60 gl. s prip. in iz zakupne pogodbe z dne 13. marca 1854 v znesku 60 gl. s prip.;

9. Košnika Urbana na Suhi iz kupne pogodbe z dne 4. marca 1856 v znesku 128 gl. 10 kr. s prip. in iz dolžnega pisma z dne 7. marca 1864 v znesku 50 gl. s prip.

Vsi, ki mislijo, da imajo kako pravico do teh terjatev, se pozivajo, da jo priglasijo pri podpisnem sodišču najkasneje do

10. julija 1932, ker se bo sicer po brezuspešnem preteku tega roka na zopetno prošnjo predlagatelja dovolila amortizacija vknjižbe za te terjatve bremeneče zastavne pravice in njen izbris.

Okrajno sodišče v Kranju, odd. I.,
dne 9. julija 1931.

Nc I 144/31—1. 1973

Oklic.

Na predlog Grlica Antona mlajšega, posestnika na Stefaniji gori št. 3, je dovolilo podpisano sodišče s sklepom z dne 9. julija 1931, Nc I 144/31—1, uvedbo amortizacije naslednjih, pri predlagateljevem zemljišču vl. št. 42 in 102 kat. obč. Stefanjagora zastavno-pravno zavarovanih terjatev:

1. Šubel Marije roj. Bakovnik iz ženitne pogodbe z dne 27. oktobra 1842 na doti v ostanku 50 gl. av. velj.;

2. Šubel Jožeta iz dolžnega pisma z dne 12. januarja 1849 v ostanku 7 gl. 50 kr. av. velj. s prip.;

3. Ilja Matije iz Pšenične police iz dolžnega pisma z dne 2. januarja 1854 v znesku 200 gl. konv. velj. s prip.;

4. Šubel Jurija iz izročilne pogodbe z dne 9. februarja 1870 v znesku 50 gl. av. velj.;

5. Poličar Antona v Polici iz sodbe z dne 25. junija 1885, št. 3427, v znesku 39 gl. 27 kr. s prip., in iz sodbe z dne 28. januarja 1886, št. 611, v znesku 12 gl. 1 kr. av. velj. s prip., kateri dve terjatvi sta vknjiženi na z utesnitvijo § 51 z. z. že izbrisani terjatvi Šubel Elizabete roj. Gregorc na Stefanjagori iz ženitne pogodbe z dne 24. januarja 1870 na doti v znesku 650 gl. av. velj.;

6. istega Poličar Antona iz sodbe z dne 26. maja 1886, št. 3130, v znesku 200 gl. s prip., katera terjatev je vknjižena tudi na zgoraj navedeni že izbrisani terjatvi Šubel Elizabete roj. Gregorc v znesku 650 gl. av. velj.;

Vsi, ki mislijo, da imajo kako pravico do teh terjatev, se pozivajo, da jo priglasijo pri podpisnem sodišču najkasneje do 10. julija 1932, ker se bo sicer po brezuspešnem preteku tega roka na zopetno prošnjo predlagatelja dovolila amortizacija vknjižbe za te terjatve bremeneče zastavne pravice in njen izbris.

Okrajno sodišče v Kranju, odd. I.,
dne 9. julija 1931.

Nc I 145/31—1. 1974

Oklic.

Na predlog Kalana Jakoba, posestnika na Jami št. 29, je dovolilo podpisano sodišče s sklepom z dne 10. julija 1931, Nc I 145/31—1, uvedbo amortizacije naslednjih, pri predlagateljevem zemljišču vl. št. 54 in 55 kat. Jama zastavno-pravno zavarovanih terjatev:

1. Jenkole Jurija in Kalana Štefana iz Jame in dolžnega pisma z dne 27. aprila 1833, za vsakega po 25 gl.;

2. Jenkole Jožeta iz dolžnega pisma z dne 25. oktobra 1838 v znesku 150 gl. konv. velj. s prip.;

3. Kalan Marije in Kalana Lovrenca iz ženitne pogodbe z dne 12. januarja 1842 in prisojila z dne 12. decembra 1866, št. 6216, prve v znesku 300 gl. av. velj. in drugega v znesku 200 gl. av. velj., ter iz dolžnega pisma z dne 13. avgusta 1856, in prisojil z dne 20. aprila 1859, št. 1258, in z dne 10. avgusta 1859, št. 2561, za vsakega po 331 gl. 60 kr. av. velj. s prip.;

4. Jenko Janeza v Prašah iz razprave z dne 12. marca 1855, št. 936, v znesku 126 gl. av. velj.

Vsi, ki mislijo, da imajo kako pravico pri podpisnem sodišču najkasneje do 12. julija 1932, ker se bo sicer po brezuspešnem preteku tega roka na zopetno prošnjo predlagatelja dovolila amortizacija vknjižbe za te terjatve bremeneče zastavne pravice in njen izbris.

Okrajno sodišče v Kranju, odd. I.,
dne 9. julija 1931.

Nc I 145/31—1. 1974

Oklic.

Na predlog Kalana Jakoba, posestnika na Jami št. 29, je dovolilo podpisano sodišče s sklepom z dne 10. julija 1931, Nc I 145/31—1, uvedbo amortizacije naslednjih, pri predlagateljevem zemljišču vl. št. 54 in 55 kat. Jama zastavno-pravno zavarovanih terjatev:

1. Jenkole Jurija in Kalana Štefana iz Jame in dolžnega pisma z dne 27. aprila 1833, za vsakega po 25 gl.;

2. Jenkole Jožeta iz dolžnega pisma z dne 25. oktobra 1838 v znesku 150 gl. konv. velj. s prip.;

3. Kalan Marije in Kalana Lovrenca iz ženitne pogodbe z dne 12. januarja 1842 in prisojila z dne 12. decembra 1866, št. 6216, prve v znesku 300 gl. av. velj. in drugega v znesku 200 gl. av. velj., ter iz dolžnega pisma z dne 13. avgusta 1856, in prisojil z dne 20. aprila 1859, št. 1258, in z dne 10. avgusta 1859, št. 2561, za vsakega po 331 gl. 60 kr. av. velj. s prip.;

4. Jenko Janeza v Prašah iz razprave z dne 12. marca 1855, št. 936, v znesku 126 gl. av. velj.

Vsi, ki mislijo, da imajo kako pravico pri podpisnem sodišču najkasneje do 12. julija 1932, ker se bo sicer po brezuspešnem preteku tega roka na zopetno prošnjo predlagatelja dovolila amortizacija vknjižbe za te terjatve bremeneče zastavne pravice in njen izbris.

Okrajno sodišče v Kranju, odd. I.,
dne 10. julija 1931.

E 109/31—10. 1961

Oklic.

Dne 23. julija 1931 ob poldevetih bo pri podpisnem sodišču dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Središče, vl. št. 276 in 272.

Cenilna vrednost: Din 2773'98 in Din 20.473—; najmanjši ponudek: Din 1849'32 in Din 13.648'70.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

beni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ormožu, odd. II.,
dne 27. junija 1931.

E 261/31—8. 1967

Dražbeni oklic.

Dne 30. julija 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga 1/2 Skorno-Novikloster, vl. št. 92, 153 in 154; Veliki vrh vl. št. 137; v celoti vl. št. 157.

Cenilna vrednost: 53.067— Din; vrednost pritlikline: 1500— Din; najmanjši ponudek: 35.378— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Šoštanj,
dne 12. junija 1931.

E 409/31—2. 1968

Dražbeni oklic.

Dne 31. avgusta 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 24 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Gor. Polje, vl. št. 313.

Cenilna vrednost: 3963 Din 45 par; najmanjši ponudek: 2642 Din 30 par.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Novo mesto,
dne 9. julija 1931.

E IX 5344/30—31. 1964

Dražbeni oklic.

Dne 9. septembra 1931 ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Sv. Magdalena, vl. št. 38.

Cenilna vrednost: 148.737'35 Din; najmanjši ponudek: 99.158'22 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX.,
dne 24. julija 1931.

767. Sedež: Vinski vrh.

Dan vpisa: 25. junija 1931.

Besedilo: Viničarska gospodarska zadruga, registrirana zadruga z omejeno zavezo v Vinskem vrhu.

Po sklepu občnega zbora z dne 8. marca 1931. se je zadruga razdružila in prešla v likvidacijo.

Likvidator: Grlica Matevž, čevljar, Kajzer 19, dosednji član načelstva.

Likvidacijska firma: Viničarska gospodarska zadruga, registrirana zadruga z omejeno zavezo v likvidaciji.

Podpis firme: Likvidator podpisuje likvidacijsko firmo samostojno.

Okrožno sodišče v Mariboru,
dne 25. junija 1931.

Firm. 558/31 — Zadr. IV. 47/4.

768. Sedež: Ptuj.

Dan vpisa: 25. junija 1931.

Besedilo: Zadruga državnih uslužbencev za nabavo stanovanj v Ptuj, registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Po sklepu občnega zbora z dne 18. februarja 1931. se je zadruga razdružila in prešla v likvidacijo.

Likvidatorji: Gorup Josip, šol. nadzornik v Ptuj, Rižner Franc, arh. uradnik pri sreskem načelstvu v Ptuj, Skrinjar Ivan, zvičnik pri sreskem načelstvu v Ptuj.

Likvidacijska firma: Zadruga državnih uslužbencev za nabavo stanovanj v Ptuj, registrirana zadruga z omejeno zavezo v likvidaciji.

Podpis firme: Likvidatorji podpisujejo likvidacijsko firmo tako, da pod pisanim, tiskanim ali s štampljo odtisnjenim besedilom tvrdijo pristaviti kolektivno 2 likvidatorja svoj podpis.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru,
dne 25. junija 1931.

Firm. 561/31 — Zadr. IV. 42/3.

Konkurzni razglasi

Sa 1/31—24. 1970

Oklic.

Konkurzna stvar Ostreljca Jožeta, trgovca v Črnomlju.

Potrditev poravnave z dne 6. junija 1931. opr. št. 23, je pravomočna.

Poravnalno postopanje se izreka za končano.

Vse prosto razpolaganje dolžnika omejuje odredbe se razveljavijo.

Poravnalni upravnik dr. Malnerič se odveže svojih poslov.

Okrožno sodišče Novo mesto, odd. II.,
dne 8. julija 1931

Razglasi raznih uradov in oblastev

Narodna banka kraljevine Jugoslavije.

Stanje 8. julija 1931.

Aktiva.

	Dinarjev
Metalna podloga	2.092.768.690-79
Devize, ki niso v podlogi	114.609.637-80
Kovani novci v nišku	29.112.890-89
Demonetizirano srebro	33.907.933-94
Posojila	1.506.216.109-70
Vrednostni papirji	27.420.000-—
Prejšnji predumj državi	1.825.357.381-64
Začasni predumj gl. drž. blagajni	100.000.000-—
Vrednosti rezervnega fonda	90.648.322-51
Vrednosti ostalih fondov	4.180.817-73
Nepremičnine	137.620.906-46
Razna aktiva	30.366.695-92
	5.992.209.387-38

Pasiva.

Kapital	180.000.000-—
Rezervni fond	97.716.165-38
Ostali fond	4.181.464-90
Novčanice v obtoku	4.798.896.860-—
Obveze na pokaz	703.301.343-98
Obveze z rokom	153.743.326-75
Razna pasiva	54.370.226-37
	5.992.209.387-38
Obrok in obveze	5.502.198.203-98
Celotno kritje	39-03%
Kritje v zlatu	28-02%

Obrestna mera:

po eskomplu 6 1/2 %

po lombardu 8 %

V metalni podlogi se račun: dinar v zlatu za en dinar, angleški funt za 25 dinarjev, dolar za 5 dinarjev, lira za 1 dinar, švicarski in francoski frank za 1 dinar, dinar v kovanem srebru za 1 dinar id.

Št. 19.335—1931—II. 1962—3—1

Natečaj

za vpis v Šolo za zdravstvene pomočnike.

Šola narodnega zdravja v Zagrebu razpisuje na podlagi zakona o strokovnih šolah za pomožno osebje v socialni in zdravstveni službi z dne 13. novembra 1930 natečaj za sprejem učencev v Šolo za zdravstvene pomočnike.

Namen te šole je, da usposobi pomožno strokovno osebje za delo pri pobijanju nalezljivih bolezni in za nadzorstvo nad življenjskimi potrebščinami.

Po dovršitvi te šole se učenci lahko namestijo kot dezinfektorji ali tržni nadzorniki v higijski ali javni zdravstveni službi po predpisih zakona o uradnikih.

V šolo se sprejemajo učenci z najmanj štirimi, z uspehom dovršenimi razredi srednje ali meščanske šole, ki niso mlajši od 18 in ne starejši od 28 let. Pouk v šoli traja 12 mesecev in se prične dne 1. septembra 1931.

Prošnje, po predpisih kolkovane in opremljene s krstnim listom, domovinskim listom, šolskim izpričevalom, zdravniškim izpričevalom o vedenju, je treba poslati najkasneje do 1. avgusta 1931 na Šolo narodnega zdravja v Zagrebu, Mirogojska cesta 4, kjer se lahko dobe tudi vse detaljne informacije o šoli.

Pristojbina za vpis znaša Din 100'—.

Šola narodnega zdravja v Zagrebu,
dne 2. julija 1931.

*

Objava.

Odpustnico nar. osnovne šole, izdano 20. septembra 1919. kat. št. 8 v Studencu-Igu na ime Dolinšek Martin iz Pijavegorice, je stranka izgubila.

Proglasam jo za neveljavno.

Šolsko upraviteljstvo na Studencu-Igu,
dne 12. julija 1931.

Slabina Josip, s. r.,

P. Ripson:

Marsove skrivnosti

(Roman.)

Med vožnjo je imel Robert priliko, da je natančneje spoznal Trinavata in njegovo naravnost bajno splošno znanje vseh človeških ved, znanosti in umetnosti. Razen sanskrita, tamula in hindustanija, treh glavnih indijskih jezikov, je s popolnoma čistim naglasom govoril angleščino in francoščino. Znal je pa tudi arabsko, perzansko in kitajsko in prečital je najslavnejše pisatelje vseh narodov.

Z začudenjem je spoznal Robert, da je njegov novi gospodar prav dobro poučen o najnovejših iznajdbah v vseh panogah tehnike in znanosti. Najtežje probleme je tako jasno in točno, a tudi s takšno lahkoto analiziral, da ga je Robert naravnost občudoval. Kljub svojim diplomam in iznajdbam se je čutil majhnega v družbi tega starca, ki je bil živa enciklopedija vseh človeških ved.

A kljub temu je bil Robert zelo zadovoljen, kajti ni imel več denarnih skrbi. Ze prvi dan mu je bil Trinavat dal na potovanje sveženj bankovcev. Bilo je točno deset tisoč dolarjev. Samo ena stvar ga je vznemirjala, da namreč ni bil obvestil svojega prijatelja Pinta, da odpotuje in da se mu je slučajno nudila izborna služba. Večkrat mu je hotel pisati s pota, toda brahman Trinavat je znal to vedno preprečiti.

— Za to, kar morava midva storiti, mu je dejal, je

zelo važno, da živa duša ne ve, kaj se je z vami zgodilo in da se nihče za vas ne zanima. Pozneje vam bom povedal, na kakšen način boste lahko prišli v zvezo z Mr. Pintom. Sicer pa bodite pomirjeni, godi se mu izborno.

Robert se ni upal ugovarjati svojemu čudnemu sotrudniku. Vendar mu ni bilo prijetno, če je pomislil, da bo Pint mnenja, da je nevhvaležnež in da ga tako malo ceni, da mu niti ene karte ne piše, ali pa, kar bi bilo še hujše, če misli, da se mu je pripetila kakšna nesreča in ga smatra za mrtvega. Krasno in nad vse zanimivo potovanje in še bolj zanimivi razgovori s Trinavatom so ga pa slednjič tako zamotili, da je pozabil svojega starega tovariša.

Ko sta dospela v Karikal, eno redkih francoskih kolonij v Indiji, je dejal Trinavat Robertu, da je najbolje, ako zamenja svojo evropsko obleko z indijskim šominom, da si dene na glavo bel turban in da obuje orijentalne copate. Šomin je kos zelo lahkega muselina, ki se ga ovije okoli telesa. Dolg je 25 do 30 metrov. Razen tega si je Robert obril svoje svetle brke in lase. S svojim precej dolgim in suhim obrazom in zagorelo kožo je izgledal kot pravi Indijec. Samo svetlo modre oči in energične kretnje bi ga bile lahko izdale. Vendar mu je Trinavat dejal, da naj se čim manje meša med ljudi.

Dva dni sta se odpočila v Karikalu, nato sta pa nadaljevala potovanje. Na slonovem hrbtu sta potovala v notranjost dežele, proti samostanu Šelambrumu. Pot je

Robertu zelo ugajala. Nikdar še ni bil videl tako bujnih gozdov, tako lepih cvetlic in nikdar še ni vdihaval tako blagodišečega zraka. Zdelo se mu je, da se je iz prejšnjega življenja preselil v neki novi, bajni svet. Ni vedel, ali je vse to res, ali samo sanja. Predvsem se je pa čudil, s koliko točnostjo in razkošnostjo je bilo prirejeno to potovanje. Prenočevali so vedno pri bogatih indijskih veleposestnikih, kjer so jim bile rezervirane sobe in služabniki. Vsi so se jim klanjali v nekakem svetem strahu in nihče si jih ni upal nagovoriti.

Nekega popoldneva so dospeli v šelambrunski samostan. Nad gosto šumo palm, magnolij in bambusov se je dvigalo prekrasno in ogromno svetišče. Robert si niti v sanjah ni mogel predstavljati, da obstajajo na svetu tako prekrasne palače. Ko so prišli skozi zunanje obzidje, je zapazil cele vrste palač in svetišč iz belega in črnega mramorja, iz rožnatega porfirja in sivega granita. Med njimi so bili ribniki, po katerih so plavali med cvetočimi vodnimi rožami majhni krokodili. Povsod so bili postavljeni mramornati kipi slonov, beli in črni stebri in kipi bogov.

Robert se je navduševal pri pogledu na te krasote, ali naenkrat je vzkliknil od groze. Na bregu svetega ribnika, kjer se brahmani umivajo in kjer perejo kipe bogov, je bilo kakšnih sto moških v strašnih legah. Inženjerju se je zdelo, da je prišel v najgloblji del kitajskega pekla.

— Kam ste me privedli? je vprašal Trinavata, ki je stal popolnoma mirno poleg njega.

Velik jezikovni talent

Nemški časopis poroča, da je bil nedavno umrl nemški legacijski (poslaniški) svetnik Emil Krebs eden največjih jezikovnih talentov, kar jih doslej pozna zgodovina: govoril je baje nad 100 jezikov! Svoj talent za jezike je pokazal že v ljudski šoli, še bolj pa kasneje na gimnaziji. Ko je bil še mal šolarček, je iztaknil nekje francoski slovar in iz tega slovarja se je naučil francoski. Ko je dovršil srednjo šolo, je znal že 12 jezikov. Njegovo obsežno jezikovno znanje mu je tudi odprlo vrata v diplomatsko službo, kjer je takrat, ko so mogli postati diplomatje le grofi in baroni — on pa je bil sin ubogega tesarja. A tudi kasneje, ko je dosegel v svoji službi že visoko mesto, se ni nikdar nehal učiti, ampak se je še proti koncu svojega življenja naučil nekaj afriških jezikov.

Celo mesto za reveže

V Parizu namerava znana »armada« (rešilna vojska) sezidati kar celo posebno mesto za reveže. Mestna občina je dala upravi armade na razpolago obširna stavbišča, armada pa pridno zbira prostovoljne prispevke. Doslej so nabrali že 1 milijon frankov; ne dvomijo pa prav nič, da bodo v kratkem nabrali še nekaj milijonov, ker je na oklicih na prispevke podpisano prav vse, kar ima v Franciji kakšno ime. Seveda bo dala tudi država nekaj denarja za »armado«, ki je preskrbela za reveže lansko leto nad 800.000 prenočišč in jim razdelila nad 2 milijona obedov in večerij.

Načrti za novo »mesto« so že izdelani. Iz načrtov se vidi, kako sijajno hočejo pomožno akcijo za reveže organizirati. Zgradili bodo velikanske delavnice, kjer se bodo reveži lahko učili raznih rokodelstev, potem bodo imeli svoje zdravniške in svoje odvetnike, ki bodo ljudem dajali telesno in pravno pomoč. Posredovalnica za delo bo imela zveze z vsemi delodajalci; za otroke bodo pa naredili ogromna igrišča. Da bo vladala povsod največja snaga, se razume samoposebi. Kuhinje in obednice bodo najmodernejše urejene, obširne spalnice pa bodo imele vedno dovolj prostora za brezdomce. Male rodbine bodo dobile tam lahko tudi skromna, a zdrava rodbinska stanovanja.

Poskus »armade« spasa, enkrat za vselej odpraviti bedo v Parizu, je največji in najboljše od vseh dosedanjih poskusov. Cela naprava pa bo veljala precej manj, kakor je veljala Francijo samo ena ura svetovne vojne!

Zavetišče za tiče

Prebivci Newyorka so znani kot veliki ljubitelji živali; posebno radi imajo tiče in v Newyorku je ni skoro rodbine, ki ne bi gojila vsaj kakšnega kanarčka ali drozga, če si že ne more kupiti papige.

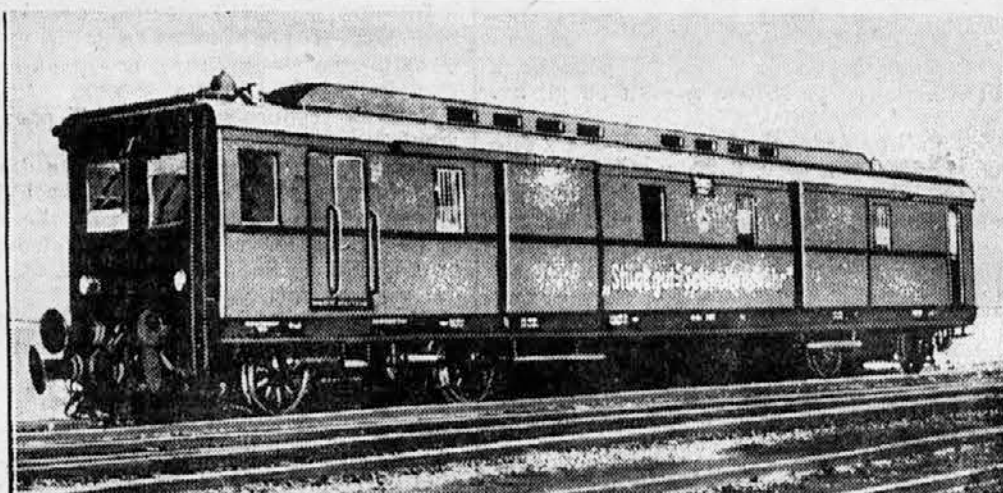
Poleti pa, ko vse hiti na oddih kam na morje ali na deželo, je s tiči križ. Kdo jih naj redi in kdo goji? S seboj jemati jih pa tudi ne gre vedno.

Ta položaj je znala dobro izkoristiti neka podjetna ženska, ki je ustanovila posebno zavetišče za tiče. Ženska ima v oskrbi vedno na stotine tičev, ki jih zna tudi zdraviti.

Takse pa so precej visoke. Tako je treba plačati n. pr. za kanarčka po 1 dolar na teden; za papige pa računa gospa po 3 dolarje na teden. »Navadni« tiči pa veljajo nekaj manj.

»Nad« — ovce

Znani pomlajevalec ljudi profesor Voronov se je lotil že pred leti tudi »pomlajevanja« ovce. On pa ne »pomlajuje« samo starih ovce in ovnov, ampak še mlade ovce, ker hoče na ta način vzgojiti neko vrsto »nad-ovce«. Svoje poskuse je delal v Alžiru in tako mlade »pomlajene« oz. okrepljene ovce so sedaj na kolonialni razstavi v Parizu. »Nad-ovce« tehtajo povprečno po 139 funtov, torej po 24 funtov več kakor navadne ovce, pa tudi njihova volna je odlične kakovosti. Afriški ovčarji so baje od »nad-ovce« vsi navdušeni in slave Voronova kot svojega največjega dobitnika.

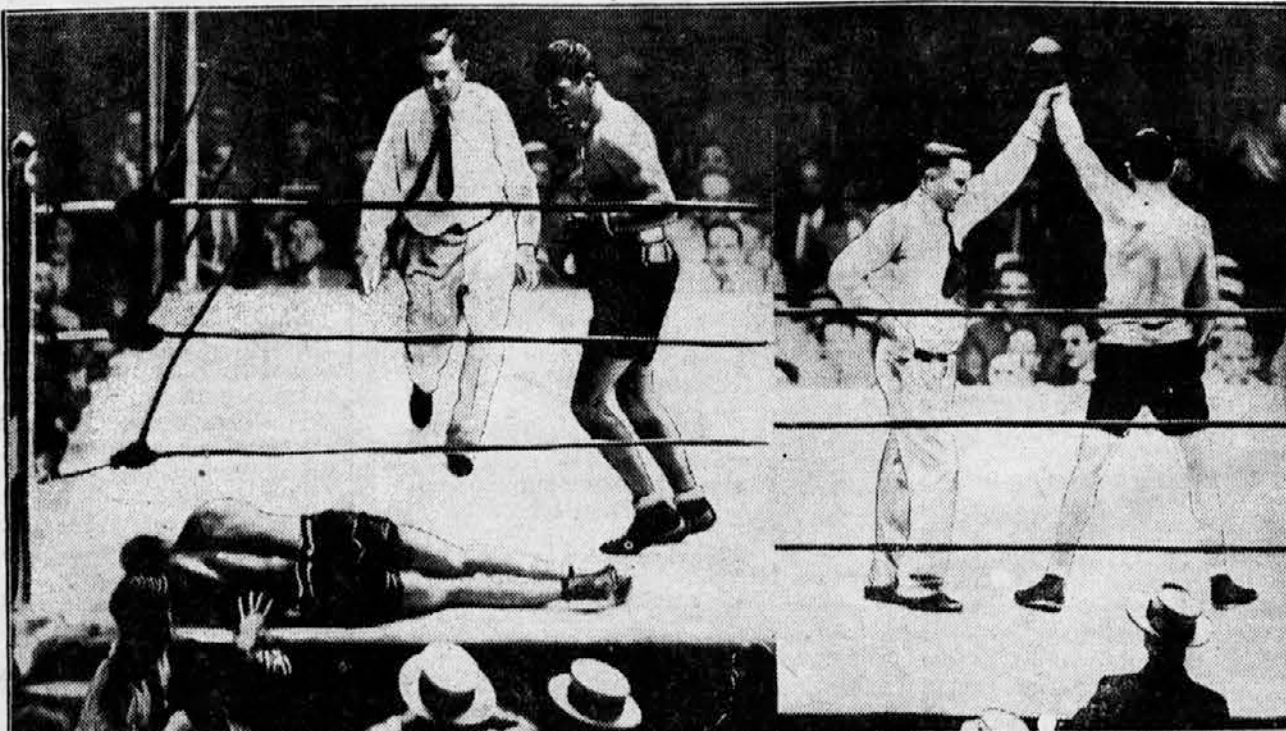
Novi nemške lokomotive za tovarne vlake

Uprava nemških državnih železnic je naročila nove lokomotive za tovarne vlake. Lokomotiv ne goni več para, ampak Diesel-ovj motorji.

Novi vrste obleke za gasilce iz azbesta

Ameriški gasilci nosijo nove vrste obleke iz azbesta. Te obleke, ki ne gore, so posebno priprave pri požarih na petrolejskih poljih, kjer so se zelo obnesle.

Schmeling — svetovni boksarski prvak

Naša slika je posnetek prvih izvirnih fotografij o boksarskem boju med Schmelingom in Striblingom. — Na levi: Schmeling je z močnim udarcem spravil Striblinga na tla; Stribling leži nezavesten v kotu; sodnik šteje; Schmeling pa je pripravljen na nov napad. Na desni: sodnik visoko dviga Schmelingovo roko in ga proglašuje za zmagovalca.

Neverjetno praznoverje

Na otoku Siciliji se je dogodilo to-le:

Devetnajstletno dekle je bolehalo na histeričnih krčih. Vse ženske v vasi pa so bile trdno prepričane, da tu ne gre za bolezen, ampak da je dekle »obsedeno«, in so dekle tako dolgo prepričevale o tem, da ima v sebi samega vraga, da je tudi dekle verjelo, da je obsedeno. Ko so ženske videle uspeh svojega pregovarjanja, so dekletu svetovale, naj gre k neki 83-letni starki, ki je slovela kot najboljša čarovnica daleč naokrog, in naj jo vpraša za svet, kako bi pregnala vraga iz sebe. Starka je svetovala, naj si da dekle zabosti v meča toliko igel, kolikor jih zdrži. Dekle je res ubogalo in ženske so ji nabodle v meča 64 igel! Jasno je, da je trpelo ubogo dekle silne bolečine, tako da so morali poklicati zdravnika. Zdravnik je dal dekle takoj prepeljati v bolnico, kjer so noge preiskali z rentgenom in ugotovili število igel. Igle so iz nog odstranili, praznoverne ženske s »čarovnico« vred pa bodo imele opravka z oblastjo.

Draga postelja

Moskovski dopisnik velikega ameriškega lista »Newyork Herald«-a poroča, s kakšnimi težavami so se morali v Moskvi boriti trije ameriški inženjerji, predno so prišli do zločljive postelje. Takšno posteljo so iskali tri dni po vsem mestu, pa je niso mogli najti. Ponujali so jim pač železno posteljo brez žimnice za 3000 Din, potem pa star divan za 4000 Din, toda ta starina inženjerjem ni bila všeč. V svoji zadregi so se nato obrnili na ministrstvo za zunanje zadeve s prošnjo, naj jim pove, kje bi v Moskvi mogli kupiti zločljivo posteljo. Po precej dolgem čakanju so res dobili neko pisanje, naslovljeno na neko tvornico pohištva, z dovoljenjem, da sme tvornica eno posteljo izročiti inženjerjem za 800 dinarjev. Ko so pa posteljo peljali v svoje stanovanje, so jih ljudje na ulici neprestano vstavljali in spraševali, kje so dobili to dragoceno redkost. Ko so pa zvedeli, da so to Amerikanci, katerim je pomagal do postelje urad za zunanje zadeve, so se žalostno razhajali...

Za kratek čas

»To je bilo nekaj strašnega — v sobi je bilo popolnoma temno, pa pride kar nenadoma noter neka ženska postava in jaz sem jo poljubil...«
»A tako, in ti si mislil, da je to tvoja žena?«
»Saj je tudi bila!«